27 ԵՐԿՈՒՇ. 1324 — 13 Décembre 1906 — 25me année № 6351

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
«ԱՐԵՒԵԼՔ» ՕՐԱԹԵՐԹԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ 80 Ղրշ.
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 108 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 35 Ֆրն.
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

20 հատ 1 ղրուշնոց փուլ
1 մեծ.ի հաշուով կ'ընդունուի

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ارەولك
درسعادتده غلطه ده اداره‌خانه‌سی

DIRECTION
DU JOURNAL ARMÉNIEN
"ARÉVELK"
CONSTANTINOPLE - GALATA

10 PARAS

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԻՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՕՐԻՈՐԴ ՄԸ

Ի՞ՆՉ ՏԵՍԱԿ ՄԱՐԴՈՒ ՀԵՏ ՊԷՏՔ Է ԱՄՈՒՍՆԱՆԱՅ

Աղջիկ մը, մեր մէջ, երբ կ'աւարտէ նախակրթութիւնը, ա՛լ ընդհանրապէս հարսնցու կը նկատուի։ Բիչ անգամ չէ որ այդպիսի աղջիկներու ձեռքը խնդրողներ ալ կը գտնուին, թէեւ այդ խեղճերը տակաւին բնաւ խորհած չըլլան թէ ի՛նչ յատկութիւններ կը պահանջուին այն երիտասարդներէն, որոնք մէկ օրէն միւսը իրենց ամուսինները պիտի ըլլան։ Նոյն իսկ կատարելապէս չափահասութեան տարիքը թեւակոխող օրիորդներն ալ, մեր մէջ, շատ հարեւանցիօրէն կամ թեթեւութեամբ կ'անցնին այդ կէտին վրայէն՝ երբ իրենց ձեռքն ու սիրտը կ'որոշեն մէկուն տալ։ Չեն խորհիր բովանդակ լրջութեամբ վրայ այն քայլին զոր կ'առնեն, ու այսպէս անխորհուրդ շարժումով մը կ'երթան աւելցնել թիւը այն տեսակ ընտանիքներու, որոնցմէ երջանկութիւնը յաւէտ խոյս տուած է։ Աղջկանց մայրեր մեծ պատասխանատուութիւն մը ունին այս մասին։ Արդէն ընդհանրապէս մայրեր են, անխորհուրդ մայրերը, որոնք իրենց աղջիկները կը մոլորեցնեն անոնց կեանքի ընկեր մը ընտրած ատեննին։

Ընտանիքը՝ հիմը, անկիւնաքարն է ընկերութեան։ Եթէ մեծ ըլլայ թիւը դժբախտ ընտանիքներուն, անոնց վրայ կառուցուած ընկերային շէնքն ալ յաւալի երեւոյթ մը կը ստանայ։ Դժբախտ միութենէ մը ծնած զաւակները մարմնով ընդհանրապէս վատառողջ ու հոգիով ջլատուած կ'ըլլան։ Եւ բարոյական ու հոգեկան ի՛նչ արժանիք կրնանք սպասել ա՛յն ընկերութենէն որուն անդամները մարմնով վատառողջ ու հոգւով ջլատուած պիտի ըլլան։

Սակայն աղջկանց մայրերը որքա՛ն տգէտ են այս ճշմարտութիւններուն եւ ի՛նչ մեծ դժբախտութիւններ կը պատճառեն իրենց աղջիկներուն։ Մեր մէջ, աղջկանց մայրերը ամէնէն աւելի կ'երազեն այն տեսակ փեսաներ որոնք մաքուր հագուած ըլլան, լաւ շարժուձեւեր ունենան եւ մանաւանդ գրպաննին դրամ գտնուի։ Դժուար է մեր մայրերուն խօսք հասկցնել. թերեւս չափահաս օրիորդներ աւելի դիւրին ըլլայ հեռացնել սխալ ճամբէն. ուստի այս վերջիններուն կ'ուղղենք մեր խորհուրդները, ի մասին լաւագոյն ամուսնի մը ընտրութեան։ Տրուելիք խորհուրդները հետեւեալներն են։

Ամէն բանէ առաջ օրիորդ մը իրեն իբր ամուսին ընտրելիք մարդուն վրայ պէտք է փնտռէ դաստիարակութիւն, բայց ոչ այն դաստիարակութիւնը զոր գիտութեանց կամ օտար լեզուներու ծանօթ մէկու մը վրայ կը կարծենք տեսնել, այլ բարոյական դաստիարակութիւն։

Երկրորդ՝ աղջկան մը ձեռքը խնդրող երիտասարդ մը պէտք է որ իր կատարեալ առողջ ըլլալը հաստատէ։ Կեանքի ապահովագրական ընկերութեան մը կողմէ մէկու մը առողջական վիճակը ինչպէս որ կը քննուի, ճիշդ նոյն կերպով աղջկան պահանջին վրայ պէտք է որ հետամուտ երիտասարդին առողջութիւնը քննուի բժիշկին կողմէ, եւ բնական է փոխադարձաբար երիտասարդին կողմէ՝ աղջկան առողջութիւնը։ Ըլլա՛յ կին թէ այր, որ սերունդ յառաջ բերելու հեռապատկերը ունի, պէտք է որ գիտնայ թէ առողջական տեսակէտով որքա՛ն յարմար է այդ գործին։ Եթէ ենթադրենք որ երիտասարդը որ եւ է ժառանգական կամ անբուժելի հիւանդութիւն ունի, խնդրոյ երեւան պիտի ելլէ։ Իսկ այն պարագային ուր միայն բուժելի հիւանդութիւն մը գոյութիւն ունի, հարսնիքը պիտի յետաձգուի։ Այն տեսակ հիւանդութեան մը պարագային, որուն համար բժշկութիւնը դարման մը չունի, լաւագոյն բանը չպիտի՞ ըլլար որ ամուսնութիւնը բնաւ տեղի չունենար, եւ ըլլայ այրը կամ կինը, խելացի բան մը ըրած պիտի չըլլա՞յին եթէ իրենց բոլոր հեռաքրքրութիւնները եւ հակումները աշխարհիս մէջ ուրիշ գործի մը նուիրէին, քանի որ անյարմար են ամուսնութեան։ Որովհետեւ ամուսնութեան, ինչպէս ընկերային ամէն բանի մէջ, մարդկութիւնը բարձրացնող տեսակէտը բարձրագոյնը պէտք է ըլլայ ամէն տեսակէտներուն։

Կին մը իր ամուսնոյն բարի յատկութիւններուն մէջ պէտք է փնտռէ նաեւ անոր հաճոյակատարութիւնը։ Կեանքի պզտիկ փափկանկատութիւնները շատ մեծ նշանակութիւն ունին։

Կին մը նայելու է որ ընտրելիք ամուսնոյն ճաշակները իրենին հետ յարմարին, եւ երկուքին մտքի վիճակն ալ իրարու համապատասխան ըլլան։ Կնոջ եւ այր մարդուն զարգացման աստիճանները պէտք չէ որ իրարմէ հեռու ըլլան։ Բարձրագոյն կրթութիւն ստացած երիտասարդ մը եւ հազիւ նախակրթարանի շրջանը աւարտող աղջիկ մը, որքա՛ն յոյս կրնանք ունենալ թէ ներդաշնակ զոյգ մը պիտի կազմեն։

Աղջիկ մը իրեն համար այն տեսակ ամուսին մը ընտրելու է, որուն ո՛չ թէ միայն կինը այլ եւ աղէկ մէկ ընկերուհին կրնայ ըլլալ։ Իրարու կեանքի ընկեր ըլլալը ամէնէն զօրաւոր կապերէն մէկն է ամուսնութեան։

Աղջիկ մը բնաւ ամուսնանալու չէ այն տեսակ մարդու մը հետ որ իրմէ պահանջէ զոհել անհատականութիւնը կամ թէ ի՛ր անհատականութիւնը կնոջ ոտքին տակ դնէ։ Անձնիւր անհատ տէրն է իր ներքին հոգեկան եւ բարոյական ինքնութեան, որովհետեւ իւրաքանչիւր հոգի առանձին աշխարհ կուգայ ու առանձին կը մեկնի անկէ։

Սովորաբար աղջիկ մը երիտասարդ եղած ատենը պէտք է որ ամուսնանայ, մինչ նայելով որ նախապէս արդէն աշխարհի մասին բաւականաչափ ծանօթութիւն ունեցած ըլլայ։ Ապշեցուցիչ բան է այս մասին կիներու տգիտութիւնը։ Այրերն ալ խիստ յաճախ տգէտ են։ Ամէն հայր պէտք է որ իր մանչ զաւկին դաստիարակը ըլլայ եւ ամէն մայր՝ իր աղջկան դաստիարակուհին։

Երիտասարդ աղջիկ մը պէտք է նախապատուութիւն տայ երիտասարդ կենակցի մը, որովհետեւ այդ պարագային է որ երկուքը ձեռք ձեռքի կրնան իրենց ինքնազարգացումը յառաջ տանիլ։ Ու այս պարագային՝ աւելի մեծ հաւանականութիւն կայ որ ներդաշնակ զոյգ մը կազմեն։

Երիտասարդ օրիորդ մը երբեք ամուսնանալու չէ տարիքը լեցուն մէկուն հետ, այն մտադրութեամբ թէ կրնայ զայն փոխել։ Այրը ընդհակառակը պիտի սպասէ այդ պարագային որ կինը իր արդէն ընկալեալ սովորութիւններուն յարմարի։

Կին մը անպատճառ, գոնէ առ ժամանակ մը, պէտք է ուսումնասիրէ նկարագիրը այն մարդուն, որուն հետ դիտաւորութիւն ունի իր կեանքը բաժնելու։

Ամէն բանէ վեր, կին մը իրեն ընտրելիք ամուսինէն անպայման պէտք է պահանջէ վստահութիւն։

Եթէ ամէն սրտի տէր կին ըմբռնէ իր ամուսնոյն պարագաները, պատրաստ պիտի ըլլայ ամէն զոհողութիւններ ընելու՝ ամուսինը պարտքերու չենթարկելու համար։ Կին մը իր ծախսելիք դրամը պէտք է որ նախ ձեռքին մէջ ամէն կողմ դարձնէ եւ ըմբռնէ դրամին արժէքը։

Արդ, վերջացնելու համար մեր բառերը, աւելցնենք թէ ամուսնանալու կամք ունեցող աղջիկ մը այն տեսակ մէկը փնտռելու է, որուն հետ կը կարծէ թէ պիտի կրնայ ամբողջ կեանքը անցընել, եւ պէտք է ամուսնանայ անոր հետ այն հաստատ համոզմամբ թէ անոր զաւակներուն մայրը պիտի ըլլայ։

Գրիզ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ

ԵՐԿՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ

Անգլիական պարբերականի մը Քալիֆորնիոյ թղթակիցը՝ Ֆրանսիս Փուգ Հոլտըն՝ մանկավարժական խիստ կարեւոր խնդիր մը կը յուզէ այդ շաբաթաթերթին մէջ։ Ինք որ իր կեանքին մեծագոյն մասը կրթական խնդիրներով անցուցած է եւ ամբողջ մարդկութեան յառաջդիմութեանը սատար եղող կրթական օգտակար խորհուրդներով զբաղեցուցած է իր միտքը, 1904 յուն. 23ին կոչ մը ըրած է Ամերիկայի մանկավարժներու, վերատեսուչներու, մանկապարտէզի վարժուհիներու, օգնականներու, ինչպէս նաեւ նախակրթարանի ուսուցիչներու, սպասելով՝ որպէս զի հաճին իրենց անձնական կարծիքն ու համոզումը յայտնել իր ըրած երկու հարցումներու մասին։

Ֆրանսիս Փուգ Հոլտըն երեք հարիւր նամակներ ստացած է արժանահաւատ եւ փորձառու անձնաւորութիւններէ. բայց որովհետեւ չըսեմ անկարելի, դէթ իրեն համար դժուար եւ իր ընթերցողներուն համար տաղտկալի պիտի ըլլար այդ երկարապատում եւ անվերջ նամակներուն շարայարումը եւ օրըստօրէական հրատարակութիւնը թերթին իւրաքանչիւր թիւին մէջ, ինք շատ գեղեցիկ խորհուրդը ունեցած է զանոնք ամփոփելու դասաւորելու, առ հարիւրի վերածելու գրութիւնը ընդունելով։

Հետագայ ցուցակը որ իր իսկ ստացած նամակներուն համառօտ պարունակութիւնը կը պարզէ, շահեկանութենէ զուրկ չէ կարծեմ ինչպէս տնակ դաստիարակի մը, նոյնպէս եւ զաւկի տէր հօր մը։

⁂

1. Մանկապարտէզներու մէջ տրուած դաստիարակութիւնը ի՞նչ բաներու մէջ տղան իր նպատակին կը հասցնէ։

1. «Մանկապարտէզներու մէջ տրուած դաստիարակութիւնը դպրոցներու մէջ ուսուցուած գիտութեան համար գերազանց պատրաստութիւն մըն է։»

Պատասխաններէն 100 առ հարիւրը կը հաստատեն թէ մանկապարտէզներու մէջ տրուած դաստիարակութիւնը դպրոցին այժմու ուսմանց համար լաւ նախապատրաստութիւն մըն է։ Մէկ քանիներ կ'ըսեն թէ «անիկա վերացական պատրաստութիւն մըն է.» ուրիշներ թէ «անիկա հնարաւոր լաւագոյն պատրաստութիւնն է»։ Եւ ամէնն ալ կը համաձայնին թէ անիկա դպրոցական գործին հաստատուն հիմ մը կու տայ։

$33\frac{1}{2}$ առ հարիւրը կը յայտնեն այս կարծիքը աւելի կամ նուազ հաստատ սահմաններով։

10 առ հարիւրը կ'ըսեն թէ մանկապարտէզի տղաքը ուրիշ տղոցմէ աւելի աղէկ կը խմբագրեն գրութիւն մը։

30 առ հարիւրը կ'ըսեն թէ մանկապարտէզի տղաքը լաւագոյն գրողներ կը դառնան։

20 առ հարիւրը՝ թէ անոնք լաւ կը գծեն։

16 առ հարիւրը՝ թէ անոնք լաւագոյն ընթերցողներն են։

23 առ հարիւրը՝ թէ անոնք թուաբանութեան մէջ աւելի սրամիտ են։

$3\frac{1}{3}$ առ հարիւրը՝ թէ անոնք երաժշտութեան աւելի աղէկ կը յարմարին։

$26\frac{2}{3}$ առ հարիւրը՝ թէ անոնք ձեռարուեստի մէջ աւելի ճարտարութիւն ցոյց կու տան։

$56\frac{2}{3}$ առ հարիւրը՝ թէ անոնք աւելի շատ եւ աւելի աղէկ բառամթերք մը ունին, եւ մտքերնին կը բացատրեն աւելի դիւրութեամբ։

$33\frac{1}{3}$ առ հարիւրը կ'ըսեն թէ Մանկապարտէզի տղաքը աւելի արագօրէն կը յառաջդիմեն իրենց կարգերուն մէջ։ Մէկ քանիներ կ'ըսեն. «Անոնք առաջին տարին վեց ամիս կը շահին։» Ուրիշներ՝ «Անոնք ուրիշ տղոց ըրած գործը ժամանակին կէսը տալով կ'ընեն։» «Մանկապարտէզի տղաքը դասախօսակալով տարի մը կը շահին։» «Անոնք գործէն չեն ձանձրանար, որովհետեւ անոր համար պատրաստուած են։»

Սէն Լուիի Ֆրանսիս Է. Փուգ վերատեսուչն կ'ըսէ. «Մեր Մանկապարտէզի շրջանաւարտները մշտնջենապէս եւ մեծապէս կը յաղթեն նախնական աշխատութեանց։ Յաջորդ ամէն կարգերն ալ, մինչեւ Բարձրագոյն վարժարանը, ամէն տեսակէտներով՝ ընտիր դպրոցականներ կը պատրաստեն։»

Թենըսիէն Նաքզվիլլի Բրոֆեսօր Փլէքըրթըն՝ Էշվէլի մանկապարտէզներուն մասին խօսելով կ'ըսէ. «Մանկապարտէզի բարիքները առաջին կարգին մէջ երբեք կորսուած չեն։ Մանկապարտէզի մէջ դաստիարակուող տղաքը բան մը շահած էին որ իրենց ամէն կարգերուն մէջ արժէքաւոր էր։»

Սէն Լուիէն Տոքթոր Սոլտան կ'ըսէ. «Սէն Լուիի Ծաղկոցի դասատուները, առանց բացառութեան, ո՛րչափ որ ես գիտեմ, կը զգան թէ ժամանակը՝ զոր տղան անցուցած է Մանկապարտէզին մէջ, մեզ հետ իր վեցերորդ տարիքէն մինչեւ իր ծննդեան եօթներորդ տարին, դպրոցներու մէջ ունենալիք վերջի աշխատութեան պատրաստութեան համար անցուած լաւ ժամանակ մըն է։»

2. «Մանկապարտէզի տղաքը Փիզիքական լաւագոյն աճում մը եւ զարգացում մը կը ստանան քան թէ այն տղաք որ Մանկապարտէզ չեն յաճախած։»

Նամակներէն $43\frac{1}{3}$ առ հարիւրը կ'ըսեն թէ Մանկապարտէզի դաստիարակութիւնը Փիզիքական աւելի մեծ աճում մը կ'ապահովէ տղուն։

Մանկապարտէզի տղաքը «մարմնոյ քիչ թերութիւններ ունին»։

Անոնք աւելի ճարտարութեամբ կ'աշխատին։

Անոնք աւելի ճշգապահութեամբ կ'աշխատին։

Անոնք իրենց գործին աւելի եռանդով կը փարին։

Անոնք աւելի հանդարտ կը նստին։

Անոնք աւելի դիւրութեամբ եւ շնորհալիօրէն կը շարժին։

3. «Մանկապարտէզի տղաքը աւելի խելական ծանօթութիւն ունին քան թէ ոչ-մանկապարտէզի տղաքը։»

20 առ հարիւրը կը հաստատեն թէ Մանկապարտէզի տղոց ունեցած խելական ծանօթութիւնը ուրիշ տղոցը կը գերազանցէ։

Անոնք՝ գոյնի, ձեւի, ուղղութեան, կաղապարներու եւ ձեւերու, եւ մարմիններու յատկութեանց մասին աւելի մարզուած են։

Անոնք արհեստներու, գործառնութիւններու, ընտանեկան արենակցութիւններու, գործարանական կեանքի, բնական երեւոյթներու մասին աւելի շատ գիտեն։

Անոնք հասարակ ծանօթութեան աւելի մեծ պաշար մը ունին։

Անոնք այս տեղեկութիւնները կը ստանան այնպիսի կերպով մը զոր ամենալաւ տուներուն մէջ անգամ չպիտի կրնային ստանալ։

4. «Մանկապարտէզի տղաքը աւելի մտաւոր կարողութիւն մը ցոյց կու տան քան թէ այն տղաքը որ այս դաստիարակութիւնը առած չեն։»

Պատասխաններէն $73\frac{1}{3}$ առ հարիւրը կը հաստատեն թէ այն տղաքը որ Մանկապարտէզի դաստիարակութիւն մը առած են, աւելի մեծ մտաւոր եռանդ մը ունին, քան թէ անոնք որ այսպիսի դաստիարակութիւն մը ստացած չեն։

50 առ հարիւրը կ'ըսեն թէ անոնք դիտելու աւելի սուր կարողութիւններ ունին։

Անոնք աւելի արագ կ'ըմբռնեն եւ աւելի աչք-բաց են։

Անոնց մտաւորական գործառնութիւնները աւելի լաւ մարզուած են։

Անոնք նոր տպաւորութիւնները աւելի շուտ կ'ընդունին։

Անոնք ազնուագոյն գաղափարները աւելի արագ կ'ըմբռնեն։

Անոնք աւելի ուշադիր են եւ աւելի մօտէն ուշադիր ըլլալու կարող են։

Անոնք հաստատամիտ են, աւելի հնարագէտ եւ ինքնատիպ։

Խորհելու աւելի մեծ կարողութիւն ունին եւ լաւագոյն դատողութիւն։

Անոնք կարող են քանակութիւնները, յատկութիւնները եւ յարաբերութիւնները աւելի ուղիղ կերպով դատել։

5. «Մանկապարտէզի դաստիարակութիւնը տղոց ընդհանուր կեցուածքը կ'ուղղէ»։

$16\frac{2}{3}$ առ հարիւրը կը խօսին մանկապարտէզի տղոց՝ կեցուածքի մէջ ունեցած յառաջդիմութեան վրայ, բաղդատմամբ անոնց որ երբեք մանկապարտէզ յաճախած չե՛ն, քանի որ

Անոնք աւելի պատրաստ են դպրոցի կերպերուն հետեւելու։

Անոնք պատրաստ են առաջին առաւօտէն անխափան սկսելու։

Անոնք աւելի ճիշդ պատասխանող են։

6. «Մանկապարտէզի տղաքը բարոյական աւելի բարձր զարգացում մը ցոյց կու տան, քան թէ այն տղաքը որ ուղղակի տունէն կու գան։

Նամակներէն 60 առ հարիւրը կը հաստատեն թէ մանկապարտէզի տղաքը բարոյական աւելի բարձր զարգացում մը ձեռք ձգած են, քան թէ ոչ-մանկապարտէզի տղաքը։

$33\frac{1}{3}$ առ հարիւրը մանկապարտէզի մէջ բարի բնաւորութիւններու առաջնութեան վրայ կը խօսին մասնաւորելով թէ

Մանկապարտէզի տղաքը աւելի քաղաքավար են։

Անոնք քաղաքավարական ձեւերու աւելի վարժուած են, ինչպէս գիրար շնորհաւորել, հրաժեշտ տալ, եւն.։

Աւելի համեստ, աւելի մաքուր եւ իրենց անձին աւելի ձեռնտու են։

Աւելի կոկիկ, աւելի կարգապահ, աւելի զգուշաւոր եւ աւելի հնազանդ են։

Մանկապարտէզի տղաքը աւելի ազնուութիւն ցոյց կու տան քան թէ ուրիշները։

Անոնք կրթական լաւ սկզբունքներ ստացած են, զորս ուրիշներ չունին։

Ինքզինքնին վարելու աւելի կը վարժուին։

Լաւագոյն կերպով կը զգան անհատական պատասխանատուութիւնը։

Ներքին կեանքը բարելաւուած է եւ անոնք աւելի աղէկ կը հասկնան ուրիշներու հետ ունեցած իրենց յարաբերութիւնները։

Ուրիշներու հետ համերաշխութեամբ ապրելու աւելի պէտք կը զգան։

Ուրիշներու երջանկութեանը մասնակից ըլլալու աւելի մեծ փափաք ունին։

Կենցաղագիտական աւելի բարձր իտէալներ ստացած են։

Աւելի յաճախ կը փափաքին գիտնալ եւ ընտրել ուղիղը։

Վիքոնսինէն Ռասինցի վերատեսուչ Պէլ կ'ըսէ. «Մենք աւելի եւս կը վկայենք թէ փորձը կը ցուցնէ որ այս երկու տարուան կրթութիւնը տղոց բարոյական կազմութեան վրայ տեւական ազդեցութիւն մը ունի։»

Նիւ-Եորքէն, վերատեսուչ Մաքսուէլ կ'ըսէ. «Մանկապարտէզի դաստիարակութեան բարիքը միայն այսպիսի դաստիարակութիւն մը առնող տղոց սահմանուած չէ։ Այսպիսի տղաք բարձրագոյն կարգերուն մէջ իրենց ընկերներուն միջեւ անգիտակցաբար բարելաւման գործ կը կատարեն։»

2. Մանկապարտէզներու մէջ տրուած դաստիարակութիւնը ի՞նչ բաներու մէջ կը թերանայ տղան իր կրթական նպատակին հասցնելէ։

Գրողներէն $13\frac{1}{3}$ առ հարիւրը կը խօսին տղան իր կրթ. նպատակին հասցնելու համար մանկապարտէզի դաստիարակութեան ունեցած այն թերութիւններուն վրայ, որոնք ակներեւ էին երբ իրենց մանկապարտէզները առաջին անգամ կազմակերպուեցան, բայց անկէ ի վեր անոնք հարթուած են։

Մէկ երկուքը կ'ըսեն թէ լարուած ուշադրութեան մը պակասութիւնը սխալ մըն էր, բայց հիմա ատոր ալ միջոցը գտնուած է։

Դասատու մը կ'ըսէ թէ մանկապարտէզի տղաքը չափէն աւելի անկաշկանդ ըլլալ կը յուսան. բայց խիստ շատ անգամ դասատուէն կախեալ են որ սակայն ազնուութեամբ կը յարէ. «անիկա կրնայ հաւասարապէս ճշմարիտ ըլլալ այնպիսի տղոց համար, որոնք ուղղակի տունէն կու գան։ Չեմ կրնար բաղդատութիւն մը ընել, քանի որ ես սովորցուցած չեմ կրթութիւն չառնող տղոց»։

Ուրիշ դասատու մը կը խօսի տղոց դասատուէն կախեալ ունենալուն վրայ. անիկա է միայն այն աննպաստ քննադատութիւնը որ եղած է առանց վերը նշանակուած բարեփոխումներուն։

3. Նախազգուշութիւններ

Պատասխաններէն $33\frac{1}{3}$ առ հարիւրը մանկաւորաբար վերատեսուչներու, հրա-

---

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (13)

[illegible]

Գեղանի Կոմսուհիի Մը Արկածները

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԳԱՅԼԵՐՆ ՈՒ ԳԱՌՆՈՒԿԸ

Բ.

ՄՈՒՐԱՑԿԱՆԻՆ ՄԱՀԸ

Բաւական նուաստացած կը զգար ինքզինքը։

Ալ աւելի նուաստանալ՝ պիտի նշանակէր՝ ինքզինքէն վախնալ եւ յանցաւոր ըլլալը խոստովանիլ։

Երբ Ռուաթօմանի հասան, կոմսը ըսաւ կնոջ.

—Ձեր սենեակը գացէք... Վաղը ձեզի պիտի հաղորդեմ որոշումս...

Սիւզան անվախ կերպով պատասխանեց.

—Ուղածնուդ պէս վարուեցէք ինծի հետ...

Գ.

ՏՈՒԱՄ ՕՐՕՐՈՑԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Յաջորդ օրը, կոմսը ըսաւ կնոջը.

—Աւասիկ իմ բացորոշ կամքս, զոր չպիտի կրնայ խախտել ոչ մէկ բան. խնդրեմ, արցունքներն ու աղերսանքները խնայեցէք ինծի։ Անօգուտ պիտի ըլլան ատոնք։ Չեմ ուզեր որ ձեր ծնելիք զաւակը հոս մեծնայ, իմ աչքիս տակ, որովհետեւ իր տեսքը ամէն օր ինծի պիտի յիշեցնէ ձեր անպատուութիւնը։ Չեմ ուզեր որ այդ տղան իմ անունս կրէ, քանի որ մինչեւ այսօր չէ արատաւորուած այդ անունը։ Հետեւաբար ինծի համար գոյութիւն չպիտի ունենայ այդ տղան։

—Օ՜հ, պարո՛ն, պարո՛ն, յարեց Սիւզան խելայեղ... ի՞նչ է ձեր միտքը եւ ի՞նչ ծրագիր ունիք այդ մասին։ Արցունք եւ աղաչանք չէք ուզեր. լա՛ւ. ոչ պիտի արտասուեմ եւ ոչ ալ պիտի աղաչեմ, թէեւ իմ սիրտս կ'ընդվզի ձեր անիրաւութեան եւ անգթութեան դէմ... բայց եթէ երբեք կ'ուզէք մէկը հարուածել եւ ձեր բարկութիւնը մէկուն վրայ թափել, զիս ընտրեցէք, պարո՛ն, թէեւ ըլլամ անմեղ, բայց դժբախտ կեանք մը անցընելու մի դատապարտէք այդ անպաշտպան էակը... ոչ թէ ինծի, այլ անոր համար շնորհ կը խնդրեմ ձենէ... Ուզածնուդ չափ անարգեցէք զիս, բիրտ կերպով վարուեցէք ինծի հետ եւ չարչարեցէք սիրտս... միայն թէ յիշեցէք որ նողկալի սխալ մը գործած էք այս պահուս, եւ թերեւս պիտի գայ օր մը որ պիտի հասկնաք այդ բանը... սակայն ձեր խիղճի խայթերը չպիտի կրնան դարմանել այն չարիքը զոր գործած պիտի ըլլաք...

—Շատ դժուար պիտի ըլլայ տղան քովս պահել...

—Ձեր զաւակն է ան, Հիւպէր, ձեր մսէն ու արիւնէն առաջ եկած...

Կոմսը ցնցեց գլուխը եւ խուլ ձայնով մը ըսաւ.

—Երբեք չպիտի կրնամ հաւատալ... մարդը մեռած ատեն ամբաստանեց ձեզ...

—Անպատկառ սուտ մըն է, ըսաւ Սիւզան, այդ անել կացութեան մէջ տապալելով անզօր։

—Մարդ մեռած ատեն չի ստեր...

Սիւզան մօտեցաւ ամուսնոյն եւ բոցավառ աչքերով ըսաւ.

—Ա՜հ, միշտ կը պահեմ այդ խօսքը, եւ եթէ երբեք չյաջողիմ քեզ համոզել, անշուշտ պիտի գայ օր մը, երբ պիտի ստիպուիս հաւատալու այն կնոջ խօսքին, որ իր ուղղամտութիւնը ապացուցանելու համար պիտի մեռնի։

Կոմսը սարսռաց եւ պահ մը վարանեցաւ, այդ վերջնագոյն սպառնալիքը լսելով։ Բայց փայլակի պէս անհետացաւ այդ վարանումը։ Ամէն վստահութիւն կորսնցուցած էր։

—Ալ ես չեմ հաւատար քու խօսքիդ, մրմնջեց։

Սիւզան աչքերը փակեց, շրթունքները խածաւ, հեծկլտուք մը զսպելու համար։ Ու յաջողեցաւ արցունքները ետ մղել։

—Հիւպէր, ձեր կինը անձնազոհ պիտի ըլլայ... ձեր կամքին առջեւ պիտի խոնարհեցնէ գլուխը։ Կը յուսայի՞ք որ այսքան համակերպող կին մը պիտի գտնէք մօր մէջ։

—Ձեր ընդդիմութիւնը կը նախատեսէի։ Ահա իմ որոշումս այդ մասին. եթէ չհնազանդիք ինծի, տղան պիտի անհետանայ ծնելուն պէս։ Խնդրեմ այդ մասին մի տարակուսիք բնաւ։ Ինչպէս պիտի անհետանայ, իմ գիտնալիք բանս է ատիկա։ Հիմակուընէ կ'ազդարարեմ ձեզի։ Նաեւ կ'իմացնեմ թէ երբեք չպիտի գիտնաք տղուն ո՛ւր գտնուիլը եւ ի՛նչ կեանք վարելը։ Տղուն վրայ ո եւ է տեղեկութիւն չպիտի ստանաք։ Այդ տղան նոյն իսկ հեռաւոր յոյս մը չպիտի ըլլայ ձեզի համար, որուն կը դիմէ մարդ՝ երբ կեանքի նեղուի, քանի որ մեռած ատենս չպիտի յայտնեմ այդ գաղտնիքս։

Խեղճ կնոջ աղուոր աչքերը նայուածք մը ձգեցին իր սիրած մարդուն վրայ։

Սիւզան լաւ լսեց այդ դատապարտութիւնը։

Կռահեց թէ անդրդուելի էր այդ որոշումը։ Կոմսը կը սահմանէր իր կնոջ ապագայ կեանքը։

Օ՜հ, չպիտի համակերպէր այդ պարագային, որ անիրաւ տառապանքներու պիտի մատնէր զինքը։ Բայց մայրութիւնը, զոր կը զգար իր մէջ, սրտին խորէն կ'աղաղակէր.

—Ինքզինքդ պարտկէ՛, տղուդ համար պէտք է պայքարիս։

Կոմսը կարծեց որ պիտի պատասխանէ Սիւզան, մինչ կոմսուհին լուռ մնաց։ Ուստի շարունակելով խօսքը, յարեց.

—Ընդհակառակը, եթէ հնազանդիք ու զղջացող եւ հլու կին մը դառնաք, ինչ որ իրաւամբ կը սպասեմ ձենէ, այն ատեն կը մեկնինք հոսկէ, վաղուընէ իսկ։ Միասին կը ճամբորդենք։ Երբ ծննդաբերութեան ատենը գայ, Լոնտոն կ'երթանք, ուր ամէն խնամք պիտի վայելէք։ Ձեր տղուն հետ պիտի վերադառնանք, բայց ո՛չ Ռուաթօմանի եւ ոչ ալ Ֆրանսայի ո եւ է մէկ կողմը։ 1870էն կը հրամայէի կամաւորներու գունդի մը, որուն մէջ կը գտնուէր Մօրքըս անուն պատուական զինուոր մը, որ ամուսնացած է եւ Տինան կը բնակի, Մեօզի վրայ, Պէլճիքայի մէջ։ Անոր պիտի յանձնեմ տղան։ Գաղտնիք մը պահելու կարող է եւ պիտի պահէ։ Տղան պիտի նայուի ու կրթուի իմ ծախքովս։ Այնպէս մը պիտի կարգադրեմ որ բնաւ կարօտ չմնայ։ Եթէ երբեք աղջիկ ըլլայ, դրամօժիտը պիտի ապահովեմ։ Բայց իր բուն անունը չպիտի գիտնայ։ Իրաւունք պիտի ունենաք զինքը տեսնելու, առանց յայտնելու ձեր ինքնութիւնը։ Այն օրը որ տղան պահանջում մը ընէ ձեր մասին, կ'երդնում որ ա՛լ անգամ մըն ալ չպիտի տեսնէք զինքը։ Ասոնք են իմ պայմաններս։ Կ'ընդունի՞ք։

—Արդէն ձեզի ըսի թէ ուզածնուդ պէս կրնաք վարուիլ ինծի հետ։

Կոմսը երկարօրէն դիտեց Սիւզանը, կասկածոտ երեւոյթ մը առած. Ընդվզումի կը սպասէր։ Այդ համակերպութիւնը մտահոգ կը դարձնէր զինքը։ Սակայն, աչքերը խոնարհեցնելով, յարեց կոմսուհին.

—Քանի մը տարիէն, ծերութեան սեմին վրայ պիտի գտնուիք... ըստ հաճոյս տանջելու մի ելլէք այն սիրտերը որոնք կը սիրեն ձեզ... մի կորսնցնէք այն խանդաղատանքը, որ հոգւոյ կապը կը դառնայ, քանի՛ մազերը ճերմկին...

—Իմ որոշումս յայտնեցի արդէն...

Կոմսուհին ծռեց գլուխը։ Բայց արդէն իսկ իր որոշումը առած էր Սիւզան։ Իբր մայր ինքզինքը պիտի պաշտպանէր։

—Ոչ ոք պիտի գիտնայ զաւակ մը ծնած ըլլալը։ Եւ Նաթալիէն զատ՝ ո՛չ ոք պէտք չէ գիտնայ այդ բանը...

—Բայց շատ ուշ է...

(Շարունակելի)

կողներու և վերահսկողներու կողմէն՝ կը չերևին մանկապարտէզներու կանոնադրական և կանոնաւորութեան պէտքին նախադասութիւնը։

Եթէ իրենց յառաջ բերած եզրակացութիւնները կ'ուզեն որ լիակատարութիւն գտնեն.

Եռանդուն դասատուներ ըլլալու են։

Լաւ դաստիարակուած դասատուներ ըլլալու են։

Վայելուչ կահաւորում մը ունենալու է։

Մանկապարտէզը լաւ կանոնաւորուած ըլլալու է։

Վեցէն վար տղաք մանկապարտէզին մէջ տարիէ մը աւելի մնալու չեն։

Ծաղկոցի դասատուն չատ խիստ ըլլալու չէ, գրեանքի քիչ սպառնութիւն տալով։

Անկողմնակալ քննութիւն մը եզրակացնել կուտայ թէ մինչև հիմա դասատուին տուած միայն վճռը մանկապարտէզի դաստիարակութեան նպաստաւոր է, երբ կրթական նպատակին համեմատ նախապատրաստութիւն մը։

$43^{1}/_{3}$ առ հարիւրը կը կարծեն թէ մանկապարտէզի տղաքը փիզիքական աւելի կատարեալ զարգացում մը և փիզիքական աւելի քիչ թերութիւններ ունին։

$73^{1}/_{3}$ առ հարիւրը կը հաստատեն թէ մանկապարտէզի տղաքը աւելի մեծ մտաւոր կարողութիւն մը ցոյց կուտան։

60 առ հարիւրը՝ թէ մանկապարտէզի տղաքը աւելի բարձր բարոյական զարգացում մը ստացած են։ Անոնք լաւագոյն բնաւորութիւններ ճաշակած են, բարոյական գնահատումներու աւելի գիտակցութիւն ցոյց կուտան և աւելի մեծ փափաք մը ուղիղը ընելու։

100 առ հարիւրը կը հաստատեն թէ մանկապարտէզի կրթութիւնը ծաղկոցի աշխատութեան համար բնական պատրաստութիւն մըն է, որովհետև մանկապարտէզի տղաքը օգտակար ուսումներու կը տիրանան, անոնք գործը կ'ընդգրկեն աւելի մտացիութեամբ, անոր կը փարին աւելի եռանդով և գործ կ'ընեն աւելի քիչ ժամանակի մէջ քան թէ այն տղաքը, որ ուղղակի տունէն կուգան։

Իբրև եզրակացութիւն՝ խոստովանելու եմ թէ Թէյլըր և մանկապարտէզներու վրայ ունեցած հաւատքս մեծ եղած է, բայց այս ուսման արդիւնքներուն վրայ ևս զարմացած եմ։ Զօրութեան այս յայտնութիւնը և մանկապարտէզին ներգործութիւնը, քանի որ հիմա անիկա կազմակերպուած և գործելու վրայ է, լուրջ նկատառման մը արժանացած է և անդիկագրութիւնները չատ աւելի վստահելի ըլլալու են, քանի որ անոնք կուգան այնպիսի աղբիւրէ մը, որ գրեթէ միայն կարող, անաչառ և անշահասէր է։

⁂

Հոս կը լրանայ անա ամերիկացի մանկավարժին օգտակար թելադրութիւններուն և ուսումնասիրութեանը տարրեկայ եղող այն մեծ դաշտը, որուն՝ մեր մէջ ալ մուտքը — հա՛րկ է ըսել — բարեպաշտաբար կրթական չատ օգտակար հանգամանք մը առնելու վրայ է օրէ օր, և որուն՝ գործնականին մէջ մատուցած ծառայութիւնները անժխտելի և անուրանալի են։

Այս առթիւ տեղն է կարծեմ յիշել թէ անցեալ տարեչրջանէն սկսեալ ինչպէս հոս, նոյնպէս և Մարզուան իրենց ուրոյն մանկապարտէզները ունեցան. բայց որովհետև տեղւոյս մանկապարտէզը 21 խնամակալներու հովանաւորութեամբ ներքև հաստատուած ամենատական ձեռնարկ մըն էր, և մէկ օսմ. ոսկի գումարը ամէն ծնողք հաւասար դիւրութեամբ չէր կրնար վճարել, վիճակիս բարեջան Տեղապահ Տ. Սահակ վրդ.ը, ինչպէս նաև ժողովականները չատ գնահատելի կորդւղութեամբ մը մեր երկու Ծաղկոցները վերածեցին զոյգ մը Մանկապարտէզներու, 10—40 ղրչ. թոշակով և երեք տարի ընթացքով։ Իսկ Ազգ. վարժարաններու համար ալ նոր ծրագիր մը գծուեցաւ վեց տարի ընթացքով և ֆրանսերէնի տեղ անգլիերէն լեզուին ներմուծելով։ Հետևաբար 3 տարի Ազգ. Մանկապարտէզ և 6 տարի ևս Ազգ. վարժարան յաճախող աշակերտ մը կարող պիտի ըլլայ ամենայն դիւրութեամբ երկրորդական վարժարանի մը դասընթացքին հետևիլ։

Ս. Կ. ՄԱԹԻԿԵԱՆ

Ամասիա

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԵՐ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովն ալ միաձայնութեամբ վաւերացուց Ալճէզիրասի Դեսպանախորհուրդին որոշումները, սակայն այդ վաւերացումէն առաջ տեղի ունեցաւ խիստ չահեկան վիճաբանութիւն մը, քանի որ արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիչոն առիթը ունեցաւ յստակօրէն պարզելու ֆրանսօ-սպանիական համաձայնութեան հանգամանքը։ Առաջին անգամ Պ. Ժօրէս էր որ բեմ ելաւ, ոչ առանց դառնութեան քննադատելու Ֆրանսայի հետևած քաղաքականութիւնը Մարոքի մէջ։ Ինչպէս անցեալ տարի Պ. Ժօրէս խստիւ քննադատեց Պ. Տէլքասէի քաղաքականութիւնը և նպաստեց անոր հրաժարելուն, Գերմանիոյ ուղղակի սպառնալիքին տակ, այնպէս ալ այս անգամ ուզեց կասկածի ենթարկել Ֆրանսայի մտադրութիւնները։ Այդ կերպով մինչև մէկ աստիճան արդարացուց գերմանական լրագիրներու մէկ մասին մեղադրանքները զորս վերջերս բրած էր Ֆրանսայի ու Սպանիոյ հաւաքական գործին համար Մարոքի մէջ։ Պ. Ժօրէս Գերմանիոյ կառավարութենէն աւելի հոգածու կ'երևայ գերմանական դիւրագգածութեան մասին, վասն զի այդ կառավարութիւնը դիտողութիւն մը չըրաւ Բարիզի ու Մատրիտի միջև գոյացած համաձայնութեան համար, մինչդեռ Պ. Ժօրէս կարծելու երևոյթը ունի թէ այդ համաձայնութիւնը օրինաւորութեանց և միջազգային կնճռոտութեանց պիտի առաջնորդէ։ Միջազգայնական գաղափարներուն բերմամբ Պ. Ժօրէս քիչ մը կը մոռնայ ֆրանսական չահերու սեպհականը, ինչ որ սակայն պէտք էր արտայայտել Երեսփ. Ժողովին մէջ։ Պէտք չէ զարմանալ որ ծայրագոյն ձախակողմեան միայն մէկ քանի երեսփոխաններ գտնուած են ծափահարելու Պ. Ժօրէսը և թէ նախարարութեան վստահութիւն յայտնող օրակարգը քուէարկուած է 56ի դէմ 457 ձայնով։ Ձախակողմեան մեծամասնութիւն մը անհրաժեշտ էր այդ մասին, վասն զի Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը ինքզինքը պիտի վարկաբեկէր, եթէ հաւանութիւն չյայտնէր կառավարութեան՝ ամէն բաղձալի հոգածութեամբ հսկելու Մարոք բնակող Ֆրանսացիներուն պաշտպանութեանը։ Արդարև սա յայտնի է որ արկածախնդրութեան մը ձեռնարկելու և երկրակալութիւն մը կատարելու խնդիր չկայ։ Ինչպէս ըսաւ Պ. Բիչոն, Ֆրանսա և Սպանիա կ'ուզեն մնալ այն սահմաններուն մէջ զորս Ալճէզիրասի Դեսպանախորհուրդը գծած է իրենց համար։ Թանճէրի ֆրանսական գնդակոծը բացորոշ հրամաններ ստացաւ. խիստ անհրաժեշտ պարագայի մը միայն գործի պիտի ձեռնարկէ. նաև երբ հարկ դառնայ զինուորներ ցամաք հանել՝ օտարներու պաշտպանութեանը համար։ Արդ, կացութեան ներկայ անհնապատ վիճակը կը հասկցուի Ֆէսի մէջ ամբոխութեանց ներկայացուցիչներուն կողմէ ուղղուած հաւաքական նամակէն։ Քանի որ միջամտութիւն մը հարկադրիչ կ'երևայ, Ֆրանսա և Սպանիա, Եւրոպայի կողմէ իրենց յանձնուած ոստիկանութեան պաշտօնին բերմամբ, պէտք է պատրաստուին տասր։ Եւ իրաւ ալ Ֆրանսա ու Սպանիա ինչպէս պիտի կրնային իրենց համար նշանակուած քաղաքներուն մէջ կազմակերպել ոստիկանութիւնը, եթէ թող տրուէր որ Մարոքի ներկայ անհնապատ կացութիւնը չարունակուի։ Պ. Բիչոն այդ ուղղամիտ յայտարարութիւնը պիտի հանդարտեցնէ հոս ու հոն երևան եկած մտադրութիւնները։ Ֆրանսա և Սպանիա իրենց դերին մէջ կը մնան, և արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիչոն հաստատեց թէ Ֆրանսա, գիտակից իր իրաւունքին, Մարոքի մասին իր քաղաքականութիւնը բնաւ պիտի չփոխէ, ինչպէս սահմանուած է Ալճէզիրասի մէջ։ Անկէ նուաղ բան մը կարելի չէր սպասել Ֆրանսայէն, վասն զի տարբեր ընթացք մը պիտի նշանակէր թէ իր իրաւունքներէն կը հրաժարի։ (Էնտէ. Պէլժ)

ԱՆԳԼԻԱ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Լորտերու Ժողովը անդրդուելի մնաց կրթական օրինագիծին նկատմամբ զոր երրորդ ընթերցումով ընդունեց իր բրած փոփոխութիւններով՝ այսինքն լայնօրէն բոլոր տրամադրութիւնները վերցնելով անոր մէջէն. նաև լսելով Երեսփ. Ժողովին կողմէ տրուած որոշումները։ Երրորդ ընթերցմամբ օրինագիծը ընդունուեցաւ 28ի դէմ 105 ձայնով, ինչ որ ցոյց կուտայ թէ Լորտերու ընդդիմութիւնը նախապէս կարծուածէն չատ աւելի լուրջ է։ Այդ առթիւ եւրոպական թերթ մը կ'ըսէ. — «Հիմա ինչ պիտի ըլլայ։ Անչուշտ Սըր Հ. Բ. Պէնըրմէնի դաչլիճը պիտի չհամակերպի Լորտերու Ժողովին որոշմանը. միւս կողմէ Երեսփ. Ժողովն ալ պիտի չընդունի այդ օրինագիծը՝ այն վիճակին մէջ, որով կը վերադարձուի իրեն։ Ուրեմն երկու Ժողովներուն միջև վէճը անպատճառ սուր հանգամանք մը պիտի առնէ և անչուշտ ազատական կուսակցութեան չըրջանակներուն մէջ բուռն պիտի տարածուի Լորտերու Ժողովը բարեկարգելու գաղափարը, իբրև հետևանք այն անդրդուելի կրքոտութեան՝ օրինագիծի մը հանդէպ որ արդարական հանգամանք մը բնաւ չունէր, և որ միայն կը միտէր կրթութիւնը ցիրծ ազատել կրօնական որ և է միջամտութենէ։ Գործնականպէս խնդիրը այն է թէ Անգլիոյ ներկայ նախարարութեան չա՞տ կը պահանջէ վէճը առաջ տանիլ և խնդիրը բացորոշ կերպով երևան հանել։ Պէտք չէ մոռնալ թէ նոյն իսկ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ ազատական կուսակցութեան մեծամասնութիւնը միաձայն եղած չէ քուէարկելու ծրագիրը՝ այն վիճակին մէջ որ իրեն ներկայացուած է։ Ուրեմն նոր վիճաբանութիւն մը կրնայ այն տեսակ միջադէպեր առաջ բերել որոնք Սըր Հ. Բ. Պէնըրմէնի ու պաշտօնակիցներուն դիրքը տկարացնեն։ Կը հաւատացուի թէ օրինագիծը պիտի յետաձգուի Խորհրդարանին յաջորդ նստաշրջանին։ Ծննդեան տօներու արձակուրդին առթիւ նախարարութեան և ազատական կուսակցութեան պետերուն միջև խորհրդակցութիւններ պիտի կատարուին՝ հետևելիք ընթացքը սահմանելու համար։ Պէտք է յուսալ որ այդ խորհրդակցութիւնները պիտի հարթեն դժուարութիւնները, վասն զի ընդունելի չէ որ կրթական օրինագիծը անյաջողութեան ենթարկուի Լորտերու Ժողովին պահպանողական հակումներուն հետևանքով։»

—Լոնտոնէն առնուած վերջին լուրերու նայելով, Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ, երեքշաբթի օրը, նախարարապետ Սըր Հ. Բ. Պէնըրմէն բացարձակապէս մերժեր է կրթական օրինագիծը փոխել այն ձևով զոր կը պահանջէ Լորտերու Ժողովը, և թէ այդ օրինագիծը նորէն, իր նախնական վիճակին մէջ, պիտի ղրկէ Լորտերու Ժողովին։ Այս վերջինը կամ Երեսփ. Ժողովին ուզածը պիտի ընդունի, և կամ վէճ մը պիտի ծագի երկու Ժողովներուն միջև։

ՎԱՏԻԿԱՆ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

Վատիկանի մէջ գումարուած եկեղեցական ընդհանուր ժողովին առթիւ, եպիսկոպոսներու ընտրութեանց համար, Պապը սա յայտարարութիւնը բրաւ նիստը բացուած պահուն.

«Այն ծանր մտածումներուն մէջ ուրոնք մեր հոգին կը գրաւեն, և զորս կ'ուզէինք ձեզ հաղորդել այս պատկառելի ժողովին մէջ, անչուշտ գլխաւոր տեղը կը գրաւէ սա կէտը թէ օրէ օր ո՛րքան աւելի ևս կը սաստկանայ Ս. Եկեղեցին ցաւալի կերպով յուզող բազմապատիկ դէպքերու փոթորիկը։ Ամէն ատենէ աւելի հիմա կրնայ բաղդատուիլ այն նաւուն որ, ծովին մէջտեղը, ալիքներէն կը ստատանի, բայց մեր հաւատքը այդ պատճառով բնաւ չի փարատիր։ Միանգամայն Քրիստոսի բացարձակ օգնութեանը մասին մեր վստահութիւնը այդ պատճառով աւելի ևս կ'աճի, համոզուած ըլլալով որ Քրիստոս, օգնութեան հասնելով, պիտի բարեհաճի կենալ և հրամայել ծովին ալիքներուն, տալով մեզ այնքան բաղձացեալ անդորրութիւնը։ Սակայն, Պատկառելի Եղբայրներ, թէև մեծապէս տրտում, բայց մեծ ու սքանչելի մխիթարութիւն մը ունինք որ կ'այցելէ նոյն իսկ կաթոլիկութեան թշնամիները։ Այդ մխիթարութիւնն է, ամբողջ եպիսկոպոսներուն մէջ բարդուածող միաբանութիւնը, որ մեզի կատարելապէս միացած է։ Արդարև ամէնքն ալ մէկ սիրտ և մէկ հոգի գիտցողին հովիւին հետ, Քրիստոսի փոխանորդը երկրի վրայ, բացորոշապէս կը հաստատեն թէ իւրաքանչիւրը կ'ուզեն կրկնել Ս. Օգոստինոսի սա խօսքը. — «Հռոմ խօսեցաւ և խնդիրը վերջացաւ։» Եթէ մէկ քանի տեղեր կան եպիսկոպոսներ, որոնք իրենց հովւապետներուն արարքներուն հետևանքով, աւելի արդահատանքի արժանի են, հոն կը գտնեն միւս եպիսկոպոսներուն ակնարկները ու խանդաղատանքը՝ եղբայրական սիրով մը մեղմացնելու անոնց վիշտը և զանոնք քաջալերելու որ տեղի չտան դառն փորձութեանց, այլ անխիղճ տոկան։ Ո՛վ Հայր մեր, որ զանոնք կարգեցիր քու Եկեղեցիդ վարելու, բարեհաճէ՛ անոնց մէջ անդորրը պահպանել այդ զգացումը։ Աստուած հաճի որ ամէն կողմ կաթոլիք ժողովուրդը համակերպի իր հովիւներուն այդ խիստ լուսաւոր օրինակներուն։ Մեր բոլոր սրտովը բաղձացող ենք տասր և մեր բոլոր հոգւովը կը յանձնարարենք զայն։ Հալածիչները թո՛ղ բացարձակապէս միայն ըլլան իրենց եպիսկոպոսներուն հետ և մանաւանդ միշտ հետևին անոնց խօսքերուն և ուղղութեանը։ Իրենց քրիստոնէական հաւատքին նուիրական պարտաւորութիւնը այնպէս կը պահանջէ և ա՛լ աւելի հիմա կրօնքին չահերը, մանաւանդ հոն, ուր արդէն Եկեղեցին դէմ հալածանք կայ, խիստ միջոցներու կը դիմեն Եկեղեցին պարտութեան հասնելու համար։ Այն տեղերը ուր Եկեղեցին սպառնալիքի տակ է, թող կաթոլիկները, վեհանձնօրէն եռ կենալով իրենց հովուապետներէն ու անհամաձայնութենէն, չէքանան օրէնքին և քրիստոնէական խղճմտին ներած միջոցները՝ վասնզի առաջքը յաջողութեամբ առնելու համար։ Այսօր մեզ հաճոյ թուեցաւ ձեզ հաղորդելու մեր մտադրութիւնները՝ ձեզ քաջալերելու և սփոփելու համար։»

Յետոյ Պապը հաստատեց ֆրանսական մէկ քանի եպիսկոպոսներու անուանումը։

—Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին մէջ խորհրդակցութիւններ կատարուեցան Վատիկանի ընթացքին նկատմամբ։ Կը կարծուի թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը օրէնքը պիտի փոխէ, աւելի խստացնելով զայն։ Եպիսկոպոսական ապարանքները պիտի գրաւուին, ինչպէս նաև երիցատուները և կղերատուները։ Նաև երէցներուն սահմանուած թոշակները պիտի ջնջուին, ցոյց տալու համար որ Պապին հրահանգները զանոնք անհնարին կացութեան մը մէջ կը թողուն։ Շրջաբերականներ ուղղուեցան դատաւորներու կառավարիչներուն՝ կրօնքի արարողութեանց մասին, պատժելու անոնք որ կ'անտեսեն 1881ի օրէնքին։ Հակակղերական լրագիրները միահաղոյն կը մերժեն պապական որոշումները, որոնց համար կ'ըսեն թէ սուտ տրուած են վստահուած կրօնական միաբանութիւններու կողմէ։ Պապն ալ, իր կողմէ, կը հրամայէ եպիսկոպոսներուն՝ առանց խառնութեան կատարեալ ընդդիմութիւն մը ընել Եկեղեցին ու Պետութեան բաժանման օրէնքին։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Մ. Նահանգաց ծովային նախարարը իր տարեկան տեղեկագրին մէջ կը ծանուցանէ թէ անմիջապէս պիտի ձեռնարկուի չատ խոչոր երկու զրահաւորներու չինութեան, նաև 16,000ական թոնոնոց երկու զրահաւորներու։ Նախարարը կ'արդարացնէ ծովային պաշտօնարանին ընթացքը, որով, անցեալ յուլիսին, Միտուալի Ընկերութեան զրահներուն կէսը միայն գնուած էր. առանց գիները ամէնէն նուազ սակ էին, իսկ մնացածը ծախուած Քարնէկիի ու Պեթլէհէմ Ընկերութիւններէն, պայմանով որ ընդունին Միտուալի գիները։ Այդ սակարկութիւնը բուռն քննադատութիւններ առաջ բերաւ, վասն զի կ'ըսուէր թէ Քարնէկի ու Պեթլէհէմ Ընկերութիւնները համաձայնած էին՝ գիները բարձր բռնելու համար։ Ծովային նախարարը տասր կը պատասխանէ թէ նախարարութիւնը եթէ յանձնարարութիւն մը չընէր Քարնէկի ու Պեթլէհէմ Ընկերութեանց, այդ պարագային այս վերջինները պիտի հարկադրուէին դադրել իրենց գործարաններուն կայանքները, որով նախարարութիւնը պիտի ստիպուէր իր բոլոր զրահները գնել Միտուալի Ընկերութենէն։ Նախարարը այդ միջադէպին առ եզրակացութեան կը յանգի թէ այդ տեսակ դժուարութիւնները արգիլելու համար հարկ է որ կառավարութիւնը իր պէտք ունեցած զրահները ինք չինելու և կամ ուրիշէն գնելու կարող ըլլայ։ Հետևաբար կը պահանջէ որ այդ եզրակացութիւններէն մէկը ընդունուի։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Յունաստանի Երեսփ. Ժողովը իր նիստերը բացաւ բուռն համակրութեան և խորին երախտագիտութեան արտայայտութեամբ մը Իտալիոյ հանդէպ, Հռոմի մէջ Գէորգիոս Թագաւորին եղած փայլուն ընդունելութեանց համար։ Ժողովին ատենապետ Պ. Լէվիտիս բանախօսութիւն մը արտասանելով, ըսաւ.— «Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին ատենապետին եռանդագին խօսքերը, Յունաստանի Թագաւորին Հռոմ այցելելուն առթիւ, փայլուն հաւաստիքը մը կը կազմեն իտալական ու հելլենական ժողովուրդներուն եղբայրակցութեանը։ Հին ժամանակներու մէջ Յունաստան իր բազմաթիւ գաղթավայրերով բերպիս կապուած էր Իտալիոյ։ Հին ժամանակի իբրև մեծ ու քաղաքակիրթ ժողովուրդներ մեծ մասամբ միևնոյն սովորութիւններն ունէին։» Պ. Լէվիտիս յիշեց թէ Իտալիա ժամանակին հելլէն գնդիները ո՛րքան պատուած էր Իտալիոյ վերածնութեան և թէ Յունաստան ի՛նչպէս ընդունեց խանդավառ գաղթականները։ Ըսաւ թէ Իտալիոյ քաղցրաձայն երաժշտութիւնը և վսեմ բանաստեղծութիւնը միշտ հիացում պատճառած են Հելլէններուն։ Ատենապետը Ժողովին անունով Իտալիոյ Թագաւորին և Երեսփ. Ժողովին ուղղեց իր մաղթանքները և անկեղծ չնորհակալութիւնները՝ Յունաստանի Թագաւորին և հելլէն ժողովուրդին նկատմամբ Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին ատենապետին կողմէ արտասանուած համակրական խօսքերուն համար։ Պ. Լէվիտիսի այդ յայտարարութիւնը բուռն ծափերով ողջունուեցաւ։ Պ. Լէվիտիս հրամայեց որ Ժողովին ներկայ նիստին ատենագրութիւնը իտալերէն ստորագրուի հինգ հարիւր օրինակ, որոնք Իտալիա պիտի ղրկուին՝ տեղւոյն Երեսփ. Ժողովին անդամներուն տրուելու համար։ Երեք հարիւր ուրիշ օրինակներ ալ հելլէն երեսփոխաններուն պիտի բաշխուին։

—Հանգուցեալ Պ. Եանի Բէնաքօղլուի որդին Աթէնքի քաղաքապետին յանձներ է 25,000 տրախմի, քաղաքին աղքատներուն տրուելու համար. նաև 5000 տրախմի նուիրեր է Բարեսս Սիլլողոսին և նոյնքան ալ Հաճիքոսթա որբանոցին։ Պ. Էթիէն Բէնաքօղլու, հանգուցեալին եղբայրը, խնամակալ կարգուեր է անոր ընտանիքին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Ռումէլի Պէյլէրպէյիի աստիճան տրուեցաւ Իզմիրի երեսլիներէն Հաճի Հասան փաչային։ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Համրային Պարտքի վարչական խորհուրդին թարգմանութեանց անդամին Տնօրէնի օգնական Վահիտ պէյի և Սանիէի աստիճան՝ գործակատար Հաֆըզ Նուրի էֆ.ի։ Սալիսէի աստիճան՝ Բէօթանիոյ գաւառին Իտարէի ժողովին առաջին քարտուղար Ահմէտ Արիֆ էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆ.— Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պրուսայի երեսլիներէն Օսման Ֆէվզի էֆ.ի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Ներքին գործոց նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին միւմէյիզ և գործառնութեանց փոխանցման յանձնաժողովին առաջին քարտուղար Շէրիֆ Մուխթար պէյի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Թէտգիգի Շէրիի ժողովին անդամ Ալի Րիզա, Մէհմէտ Խալիս ու Մուսթաֆա Ասըմ էֆ.ներու և կրթական նախարարութեան կրօնական ու Շէրիի վերաբերեալ գիրքերու քննիչ մարմնոյն անդամ Նուրի էֆ.ի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Կէօրիւճէի մէջ բժիշկ Տօքթ. Աստուրի էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Պոլսոյ Ներքին տուրքերու մաքսատան հաչուակալութեան առաջին քարտուղար Ճէմալ պէյի։

—Առաջին կարգի Շէֆաքաթ՝ Մէքքէի Էմիրին Տիկնոջ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՏԱՐ ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆ.— Շուէտի կառավարութիւնը Էթուալ Բոլէռ պատուանշանին առաջին կարգը տուաւ Կայս. ատրաստաններու Տնօրէն առաջին Ֆէրիդ Ֆաիք փաչայի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց այդ պատուանշանին ընդունելութիւնը և գործածութիւնը։

ՆՈՐ ՆԱՄԱԿԱԴՐՈՇՄՆԵՐ.— Պաչտօնական Ձևկոյց մը, հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան մէկ տեղեկագրին վրայ, հետևեալը կը ծանուցանէ.

«Տասը ու քսան փարանոց և մէկ ու երկու ղրուչնոց և «Պ» գիրը կրող չորս տեսակ նոր նամակադրոշմներ հաստատուած են՝ թղթատարական միութեան մէջ գտնուող երկիրները զրկուելիք նամակներու, տպագրուած թուղթերու, անարժէք նմոյշներու, անձնական գործերու վերաբերեալ գրութեանց համար ևայլն։ Այդ նամակադրոշմները հարիւրին քսան զեղչով մը պիտի տրուին կոնսուլ հաստատութեանց ևայլն։ Գլխաւոր վաճառատանց ալ պիտի ծախուին իրենց պէտքին համեմատութեամբ. իսկ հարիւրին քսան զեղչը դարձեալ նամակադրոշմով պիտի հաչուուին։ Այդ նամակադրոշմները բնաւ պիտի չգործածուին Ներքին առաքումներու համար և մի միայն թղթատարական միութեան մէջ գտնուող երկիրներու առաքմանց յատուկ են։ Կ. Պոլսոյ մէջ դեկտ. 1ին սկսեալ պիտի գործածուին. իսկ գաւառներու մէջ ալ ժամանման թուականէն։

ՏԱՐՈՒՇՇԷՖԱՔԱՅԱՆ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն Պայրամի առթիւ չաքարեղէններ բաչխուեցան Տարիւշշէֆաքայի ուսուցիչներուն և ուսանողներուն, որոնք բարեհաղթութիւններ ըրին Կայս. արեւշատութեան համար։

ԱՒՍՏՐԻԱՅԻ կայսեր կողմէ վեհ. Սուլթանին ուղղուած նամակ մը կը ծանուցանէ Եոզէֆ Քէօլ Լաֆ խլխանին ձեռքը։ Այդ նամակը արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ Մեծ-Եպարքոսին զրկուեցաւ՝ Կայս. Պալատ մատուցանելու համար։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ նոր կուսակալ Հասան պէյ նահանգին կեդրոնը ժամանելով իր պաշտօնին ձեռնարկեր է։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց դրամական պարգևներ տալ Պ. Զօրաբեանին (Մանասէր) գեր-տեղակալ Լութֆի էֆ.ի և քանի մը զինուորներու, իբրև վարձատրութիւն այն ծառայութեանց զորս մատուցած են աւազակներ հալածելու և ձերբակալելու առթիւ։

ՄԱՀՍՈՒՍԷՅԻ վարչութիւնը որոշեց Կղզիներու և Գատըգիւղի շոգենաւերուն համար Եւրոպայէն կաթսաներ ու մեքենաներ բերել տալով, մինչև գարուն հարկ եղած նորոգութիւնները կատարել։

—Մահսուսէի պաշտօնեաներու որբևայրիներուն և այրիներուն սահմաթոչակ յատկացնելու առթիւ, քաղաքային հանգստեան թոչակի սնտուկին բարեփոխեալ կանոնագրութեան տրամադրութիւնները պիտի գործադրուին։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը նկատելով որ զանազան տեղեր օրինական տարիքը չունեցող, անկարող և բարի վարուց տէր չեղողներ իբրև անվճարակ պաշտօնեայ կ'ընդունուին դատարաններու և դատական պաշտօնարաններու մէջ, և նկատելով որ դատական գործառնութիւնները և մանաւանդ հարցաքննութեան կարևոր պաշտօնը, զոր ըստ օրինի հարկ է զգուշաւորութեամբ կատարել, պէտք չէ այդ կարգի անվստահելի անձերու յանձնել, ասոր ծանոյց ամէն կողմ թէ ասկէ վերջը ընդունուելիք անվճարակ պաշտօնեաները դատարաններու և հարցաքննիչ պաշտօնեաներու դիւաններուն մէջ մէյ մէկ հատէ աւելի չըլլան. և Իտատիէ կամ Րիւշտիէ վարժարաններէն չրջանաւարտ եղած ըլլան, նաև իրենց բարի վարուց տէր ըլլալը հաստատող վկայագիր մը ունենան՝ իրենց բնակած թաղին իմամէն, մուխթարին ու երեսլիներուն կողմէ տրուած. միանգամայն տարիքնին ալ քսանի հասած ըլլայ։ Դատաւորները և դատաւորներու մէջ դատական ժողովներու կամ դատարանի նախագահներու հաւանութեամբը պաշտօնի կոչուին։ Դատական նախարարութիւնը նաև ծանոյց թէ վերոյիշեալ տրամադրութեանց անհամաձայն պաշտօնեաները պաշտօնանկ պիտի ըլլան. մինչև հիմա ընդունուածներն ալ եթէ պահանջուած հանգամանքները չունենին, այնևս պիտի չյաճախեն։ Վերոյիշեալ որոշումները հաղորդուեցան ամէն կողմ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ պատերազմական նախորդ նախարար Պ. Լէժէն ու տիկինը, երէկ, Բարիզ ուղևորեցան Արևելեան Ճեպընթացով։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, արարողապետ Բահրի պէյ Սիրքէճիի կայարանը երթալով, ողջերթ մաղթեց հիւրերուն։

—Ֆրանսայի դեսպանը, Օսմ. Պանքային ընդհանուր Տնօրէն Պ. Տըֆէ, Տնօրէն Բանճիրի պէյ, Ֆրանսայի դեսպանատան խորհրդական Պ. Պոր, Անատոլուի երկաթուղիին ընդհանուր Տնօրէն Պ. Հիւկնէն և այլն կայարան երթալով ողջերթ մաղթեցին Պ. ու Տիկին Լէժէնի։

—Օսմ. Պանքային ընդհանուր Տնօրէն Պ. Տըֆէի կողմէ առջի իրիկունը տրուած ճաշին ներկայ գտնուեցան Ֆրանսայի դեսպանը, Ֆրանսայի պատերազմական նախորդ նախարար Պ. Լէժէն, Համրային Պարտքի վարչական խորհուրդին նախագահ Պ. Պէրժէ, Օսմ. Պանքային Տնօրէն Բանճիրի պէյ, Ռէժիի ընդհանուր Տնօրէն Պ. Բոմպըր և այլն։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Ջեռնհաս պաշտօնարանը յիշեցուց ամէն կողմ թէ Հիճազի երկաթուղիին վերատեսչութեան կողմէ չրջաբերութեան հանուած մասնաւոր թուղթերու վրայ պէտք է գրել զանազան որոշումներ ևայլն. սակայն նկատելով որ այդ տրամադրութեան հակառակ կը տեսնուի թէ վերոգրեալ որոշումները ևայլն պարզ թուղթերու վրայ կը գրուին և չրջաբերութեան կը հանուին, նորէն ծանոյց որ թէ՛ գրողները և թէ ընդունողները ընդհանուր դատախազներու յանձնուելով, օրէնքին տրամադրութեանը պիտի ենթարկուին։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀՈՒԹԻՒՆԸ.— Գասթէմունիի նահանգին Սինոպ գաւառին հողերը թէև չատ յարմար են ծխախոտի մշակութեան և նոյն իսկ կարելի է Պաֆրայի ծխախոտներուն հաւասար լաւ տեսակէ ծխախոտ հասցնել, սակայն մշակողները արհեստին տեղեակ չըլլալով, պէտք եղած արդիւնքը ձեռք չի բերուիր։ Ջեռնհաս պաշտօնարանը խորհրդակցութիւն կը կատարէ, որպէս զի ծխախոտ հասցնելու եղանակին մասնագէտ պաշտօնեայ մը զրկուի հոն՝ հարկ եղած գործողութիւնները ցոյց տալու մշակներուն։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ կը հեռագրեն թէ տեղւոյն Յունաց Պատրիարքարանը քիչ մնացեր է որ ճարակ ըլլար հրդեհի մը՝ իր բոլոր թուղթերով, իր մատենադարաններով, և Ս. Կոստանդիանոսի մեծ եկեղեցիով։ Հրդեհը ծագում առած է գիշեր ատեն՝ ստորնայարկէ մը, ուր ամբարուած էին մեծ քանակութեամբ վառելանիւթ։ Անմիջապէս զանգակներ զարնելով, հրդեհին վայրը փութացեր են Պատրիարքարանի պաշտօնէութիւնը՝ ի գլուխ ունենալով Պատրիարքը, զինուորներ և ջրհանկիրներ, որոնց ջանքերուն չնորհիւ կարելի եղած է առաջքը առնել հրդեհին։

ԹԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ նոյն պաշտօնարանին հասոյթներու և ծախքերու հաչիւները քննելու համար։ Այդ յանձնաժողովը, որուն նախագահն է քաղաքապետութեան հաչուակալ Մահմուտ պէյ, երեքշաբթի ու հինգշաբթի օրերը պիտի գումարուի։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Ֆլորինէ գաւառակին մէջ զինուորական ջոկատ մը, չորս աւազակներու հանդիպելով, ատոնց ամէնքն ալ ձերբակալեր է իրենց զէնքերովը։ Կրաւանիւքայի մէջ ալ երկու պուլկար աւազակներ ձերբակալուեր են։

ԳԵՐՄԱՆ դեսպանատան մասնաւոր հոգևոր հովիւ Բասմէյօր Զիւլէ, որ «պաստանախանձ»է կը տասւէր, մեռաւ առջի օրը գերմանական հիւանդանոցին մէջ։ Հանգուցեալը 35 տարիէ ի վեր Կ. Պոլիս կը գտնուէր։ Բնիկ Բրուսիայի էր, և հոն հետևած էր աստուածաբանական ուսման։ Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այսօր՝ Այնալը Չէշմէի Բողոքականաց մատուռին մէջ, նախագահութեամբ Սէլանիկի գերման հոգևոր հովիւին, որ հեռագրով հոս կանչուած էր։ Տարօրինակ զուգադիպութեամբ մը՝ Բասմէյօր Զիւլէ իր Պոլիս ժամանելուն 35րդ տարեդարձին է որ կը մեռնի։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը որոշեց դատաստանի ենթարկել Էնկիւրիի նահանգին Բէյքին գաւառակին նախնական դատարանին հարցաքննիչ դատաւոր անդամ Իսմայիլ էֆ.ն և Անտալիոյ նախնական դատարանին նախագահ Մէհմէտ Մունիր էֆ.ն ու նախորդ անդամ Ֆաիզ էֆ.ն՝ զեղծումներ գործած ըլլալնուն համար։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ թաղերուն մէջ գտնուած աղտոտ տուները պիտի վերցուին և նոյն տեղի փողոցներուն մաքրութեանը աւելի ևս հոգ պիտի տարուի։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ նոյեմ. 20էն 26 պատահած մահերու թիւն է 130, որոնց 2ը՝ կեղծմաշկէ, 3ը՝ ծաղկախտէ, 4ը՝ թիֆոյէ, 34ը՝ հիւծախտէ, 8ը՝ չնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսներն ալ զանազան ախտերէ։ Մահ պատահած թաղերը հետևեալներն են.

Կեղծմաշկ.— Աթէնիա ու Խասքէօյ՝ մէյ մէկ։

Ծաղկախտ.— Էմիրկէն, Շէհր Էմինի ու Գուլէ Գափու՝ մէյ մէկ։

Թիֆօ.— Օրթաքէօյ, Խասքէօյ, Ակսարայ Բազար և Սամաթիա՝ մէյ մէկ։

Հիւծախտ.— Ղալաթիա 1, Խասքէօյ 3, Գումգաբու 2, Չարչամպա 1, Սկիւտար 3, Գատըքէօյ 2, Օրթաքէօյ 1, Գասըմ փաշա 2, Բերա 2, Թաթաւլա 1, Պէշիկթաշ 2, Եէնիգաբու 2, Ս. Փրկիչ հիւանդանոց 1, Սուլթան Ահմէտ 1, Թոփխանէ 1, Էյուպ 1, Շահզատէ Պաշը 2, Պէօյիւք Լանկա 1, Եալըքէօյ 1, Օտուն Գափու 1, գերման հիւանդանոց 1 և Պալաթ 2։

ՓԱՅՏ ԵՒ ԱԾՈՒԽ.— Անցեալ մարտէն մինչև սեպտ.ի վերջը Կ. Պոլիս բերուած են 514,236 չէքի փայտ և 58,605,131 օխա ածուխ, ինչ որ աւելի է նախորդ տարիներու նոյն չրջանէն։

ԱՏԱՆԱՅԻ նահանգին կեդրոնական արկղակալ Պիրրըս էֆ. կ'ըսէ Հագիգաթ, 398,000 ղրուչի գումար մը պակսեցուցած ըլլալով, ձերբակալուեր է և օրէնքին տրամադրութեանը պիտի ենթարկուի։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿՆԵՐ.— Քաղաքային հանգստեան թոչակի սնտուկը ամսաթոչակ յատկացուց արարողապետ վախճանեալ Իպրահիմ փաչայի, Բ. Դրան արարողապետ վախճանեալ Ֆէհմի պէյի և Օտար Մամուլի դիւանին Տնօրէն վախճանեալ Սէֆֆէրեան Նչան էֆ.ի ընտանիքներուն։

ԵՐԵՔ ՀՈԳԻ ԱՅՐԱԾ.— Գասըմ Փաչայի մէջ առջի գիչերը պատահած հրդեհին առթիւ երէկ ծանուցուեցաւ թէ չորս հոգի անհետացած են և կը կարծուի թէ այրած ըլլան։ Կատարուած քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ երեք հոգի չկրնալով ազատիլ՝ այրած են։ Հրդեհը սա պարագաներուն մէջ տեղի ունեցած էր.— Պէօրէքճիի փուռին վարի յարկը գտնուած փայտի տաչեղները բռնկեցան։ Գիշերը սպասող ծառան թէև աշխատեցաւ մարել, բայց չյաջողեցաւ։ Փուռին վրայ տասնըհինգ հոգիէ աւելի մարդեր պառկած էին՝ նոյն փուռին մէջ ծառայող։ Տաչեղներէն եղած մուխը ու բոցը չէնքը պաշարեց։ Վերը գտնուողները իմանալով, ուղղակի սանդուխէն դուրս ելլել, բայց մուխը պատած էր ամէն կողմ, որով չուարեցան. նոյն պահուն սանդուխին դուռը բացուելով, լամպարը մարեցաւ. վերջապէս ոմանք պատուհանէն և ոմանք ալ սանդուխէն վար նետուիլ սկսան։ Նոյն միջոցին կրակն ալ տարածուած էր։ Այդ փուռը և կից գտնուած երեք խանութներուն վրայի սենեակները այրելէ ետքը, հրդեհին առաջքը առնուեցաւ։ Երէկ առտու փուռին փլատակներուն մէջ խուզարկութիւն կատարուած ատեն, երեք հոգի՝ Հիւսէյին, Իպրահիմ ու Ջէյնէլ մնացած գտնուեցան՝ երեքին ալ մարմինները ածխացած։ Մէկ քանի հոգի ալ վիրաւորուած էին։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Առջի իրիկունը Գումգաբուի կայարանին մէջ ծխավաճառ Թէոլողոսի խանութէն 250 ոսկի գողցուեցաւ։ Թէոլողոս ըսաւ ոստիկանութեան թէ մօտը գտնուած պզտիկ ծխավաճառէ մըն ալ կը կասկածի, վասն զի իբրև մրցակից, անոր չահերուն վնասած էր։ Ուրիշ կարգ մը անձեր ալ ձերբակալուեցան իբրև կասկածելի։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.— Անոնք որ կը փափաքին ամերիկեան որթատունկեր ձեռք բերել, պարտին դիմել հիմակուընէ Պ. Էքէրլէնի, Տնօրէն պտղաբուծ. վարժարանին, որ կը գտնուի Գըզըլ-Թոփրաքի և Երէնքէօյի միջև։ Այս որթատունկերէն իւրաքանչիւր դիմումի համար 8000 հատ պիտի տրուի ձրիաբար։ Փափաքողները պէտք է որ իրենց դիմումը ընեն 1907 փետր. 10/23էն առաջ, որովհետև, այդ ժամանակը անցնելէ ետքը, ըլլալիք դիմումները նկատի պիտի առնուին միայն ա՛յն ատեն՝ երբ տրամադրելի որթատունկեր մնացած ըլլան։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

28/10 դեկտ. 1906 (1312) 6—1

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ի ԿԱԹՈՂ. ՊԱԼԱՏ

Ս. Պատրիարք Հայրը, իր հետ ունենալով գործակատար Սերոբ էֆ.ն, երէկ Կայս. Պալատ գնաց, Բարձր. Մայր Թագուհւոյն մահուան առթիւ իր և իր հօտին կողմէ խորին ցաւակցութիւն յայտնելու, բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Կայսեր արեւշատութեան համար։

Ն. Սրբազնութիւնն ընդունուեցաւ Բ. սենեկապետ Բարձր. Նուրի փաշայի կողմէ, որու միջոցաւ իր և իր հօտին ցաւակցական ու հաւատարմական զգացմանց հաւաստիքը մատոյց առ Կայս. Գահոյից և արժանացաւ Կայս. մեծարանաց։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տնտեսական Խորհուրդը գումարուեցաւ այս առաւ. Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, ատենապետութեամբ Միհրան էֆ. Շիրինեանի։ Ներկայ անդամներն էին՝ Սիսակ Փէքիմ պէյ, Զգօն էֆ. Խօրասանճեան, Արմենակ էֆ. Իւնճէեան և Գալուստ էֆ. Գուլումճեան։

Խորհուրդը զբաղեցաւ հաշուական և կալուածական խնդիրներով, և այս առթիւ կարգ մը գրութիւններ նկատի առաւ։

ԻԶՄԻՐԻ ԹԱՂԱԿԱՆՆԵՐԸ

Իզմիրի մեր Թղթակիցը կը գրէ մեզ Նոյեմբեր 27 Թուականով.—

Նախորդ գրութեամբս՝ երկու քահանայացուներուն անունները յիշած և ատոնց քանի մը ամիսէ տեղեկութիւններ տուած էի. երէկ (կիրակի) յիշեալ ընծայացուներուն ձեռնադրութիւնը տեղի ունեցաւ Մաղնիսայի Ս. Սիոն եկեղեցւոյն մէջ, Առաջնորդ Ս. Հօր նախագահութեամբ և համեմատ կերպով։ Հոծ բազմութիւն մը, ինչպէս նաև տեղւոյն Յունաց փոխ-Առաջնորդ Հայրը, բաւական Թուով քահանայ ու սարկաւագներ և նոյն հասարակութեան երեւելիներ ներկայ էին։

Երգեցողութիւնը երկձայն և ներդաշնակ էր. Առաջնորդ Դուրեան Սրբազան քարոզին մէջ քահանայական պարտաւորութիւններու վրայ երկար բացատրութիւններ տուաւ և քարոզին վերջը գոհունակութեամբ յիշեց թէ Սէրգօ պէյ Պալեօլոկեան յօժարաբար ստանձնած է Մաղնիսայի մանկապարտէզի կիսաւարտ շէնքը իր անձնական ծախքով ի կատար հանել։

Յետ արարողութեան՝ հանգուցեալ Մատթէոս Պալեօլոկեան էֆէնտիի հոգւոյն համար հանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ։

Նորընծաներէն Յովհաննէս Ոսկեան կոչուեցաւ Տ. Յարութիւն և Յովհաննէս Մանուկեան՝ Տ. Մատթէոս։

Երուսաղէմի վանքին հաշուոց քննիչ Մասնախումբին ատենապետ Գրիգոր էֆ. Խորէեան հաղորդած էր Ազգ. Վարչութեան թէ տեղեկագիրը պատրաստ է։ Խառն Ժողովը իր երէկուան նիստին մէջ հարկ դատեց որ տեղեկագիրը Մասնախումբին ամբողջ անդամոց ստորագրութեամբ մատուցուի. հետեւաբար պիտի ստորագրէ Գէորգ էֆ. Սալահեանի վերադարձին։

— Ս. Պատրիարքը ինք ստանձնած ըլլալով վերակազմել Նպաստից Յանձնաժողովը կարեւոր տարրերով, դիմում ըրած է ծանօթ ազգայիններու, որոնց հաւանութիւնը ստանալէ ետքը՝ ցանկը պիտի ներկայացնէ Խառն Ժողովին։

—Խառն Ժողովը իր երէկուան նիստին մէջ նկատողութեան առաւ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին կողմէ ուղղուած երեք նամակներ որով բացատրութիւններ կուտայ Ատանայի Առաջնորդին եպիսկոպոսացման վրայ։ Այդ նամակներէն մէկուն մէջ, Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոս կը յայտնէր թէ Սսոյ մայրավանքը խարխուլ է և նորոգութեան անհրաժեշտ պէտք ունի։ Հետեւաբար կը խնդրէր որ Պատրիարքարանը աջակցի կարեւոր միջոցները սահմանելով մայրավանքին նորոգութեան գործը գլուխ հանելու համար, վասն զի վերահաս ձմեռն ալ կը սպառնայ բոլորովին անբնակելի դարձնել զայն։

—Տ. Մուշեղ եպիսկ. ընդարձակ գիր մը ուղղեր է Կրօն. Ժողովոյ ատենապետ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկ.ի, Կիլիկիոյ մէջ ձեռնադրուած եպիսկոպոսներուն նկատմամբ Կրօն. Ժողովոյ կողմէ տրուած որոշման առթիւ։

—Խառն Ժողովը յառաջիկային յետաձգեց Բեհեսնիի և Բաղչէի համար առաջն. տեղապահներու ընտրութիւնը։ Ինչպէս յայտնի է, այս երկու թեմերէն առաջինին առաջն. տեղապահն՝ Տ. Վահան Ծ. վրդ. Ցաղոյեան՝ Ռումանիոյ Հայոց հոգեւոր հովիւ կարգուած և առայս իր հաւանութիւնը յայտնած է. և երկրորդին Առաջնորդը՝ Տ. Եղիշէ վրդ. Գալֆաճեան, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, Պուլկարիոյ Հայոց հոգեւոր հովիւ կարգուեցաւ Վարչութեան երէկուան նիստին մէջ։

—Պատրիարքարանը Թագրիր մը գրելով պատկանեալ իշխանութեան, հաղորդեց որ Տ. Արիստակէս եպս. Վանքեան՝ Ռոտոսթոյի առաջն. տեղապահ նշանակուած է և խնդրեց անոր պաշտօնը հաստատել Կայս. Պէրաթին շնորհումով։

—Գաւառներէ գիր հասած են Պատրիարքարան, որոնք կը յայտնեն թէ վերահաս ձմրան պատճառաւ կարգ մը ազգայիններ նպաստի կը կարօտին։

—Կրօնական Ժողովին մէջ խորհրդակցութեան առարկայ եղած ըլլալով մեր եկեղեցիներէն մէկ քանիին մէջ կատարուող խառնաձայն երգեցողութիւնները, Ս. Պատրիարքը առաջարկեր է որ մասնագէտներէ յանձնաժողով մը կազմուի ուսումնասիրելու համար այն մասերը որոնք կրնան աւելի յարմար ըլլալ խառնաձայնի՝ ժողովը իր յառաջիկայ նիստին յետաձգեց կարգադրութիւն մը ընել այս նկատմամբ։

Ստացանք **ԹԷՈԴԻԿԻ** Ամենուն Տարեցոյցը (1907ի) Վ. և Հ. Տէր-Ներսէսեանի ձեռն տպագրութեամբ։ Գրական լաւագոյն նիւթերով լեցուն այս պատկերազարդ գեղեցիկ հատորը, որուն բովանդակութեան տրուած խնամքը կը համապատասխանէ տպագրութեան ընծայուած խնամքին, կոչուած է մեծ ծաւալում գտնել իր պէսպիսութեամբն ու չքնաղութեամբը։ Գին 8 ղրուշ։

ԱՐԵՒԵԼՔի վարչական գործերուն համար պէտք կայ՝ Ֆրանսերէն եւ Անգլիերէն լեզուներուն հմուտ գործունեայ եւ պատուաւոր երիտասարդի մը։ Դիմել լրագրոյս Տնօրէնութեան։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՎԻԵՆՆԱ, 12 դեկտ. — Հակառակ Աւստրիոյ նախարարապետ Պառոն Պէքի թախանձանքներուն՝ անփոփոխ ընդունելու ընտրական բարենորոգմանց ծրագիրը, Աւագաց Ժողովին կողմէ կարգուած յանձնաժողովը սկզբունքով քուէարկեց առաւելագոյն թիւի և փակեալ ցանկի դրութիւնը՝ Աւագաց Ժողովին համար։

ԲԱՐԻԶ. — Պորտոյի, Մոնոյի, Սէն-Պրիէօյի և Նանսիի եպիսկոպոսարանները ու կղերանոցները այսօր պարպուեցան։

—Երեսփ. ժողովը քուէարկեց արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիշոնի ընդունած որոշումը, որով կառավարութիւնը կը հրաւիրուի օտար երկիրներու մէջ առաժամաբար աշխարհական վարժարաններ հաստատել՝ կրօնական միաբանութեանց վարժարաններուն տեղ։

ՀՌՈՄ. — Վատիկան բոլոր տէրութեանց պիտի ուղղէ ծանուցագիր մը, բողոքելով Ֆրանսայի կառավարութեան այն ընթացքին դէմ, որով խուզարկութիւն կատարել տուաւ Բարիզի պապական նուիրակութեան պաշտօնարանին դիւաններուն մէջ։ Ասոնց պահպանութիւնը յանձնուած էր Մոնսէնեօր Մոնթանիինի։ Վատիկան որ և է պատասխանատուութիւն չստանձներ օտար տէրութեանց պատկանող գրութեանց մասին, որոնք նոյն դիւանները կը գտնուէին։

ՊԷՇՏ. — Աւստրիական պատուիրակութեան ելմտացոյցի յանձնաժողովը ընդունեց զինուորական սովորական ելմտացոյցը։

— Հունգարիոյ պատուիրակութեան ծովային յանձնաժողովը ընդունեց ծովային ելմտացոյցը։

ՊԵՐԼԻՆ. — Գերմանիոյ կայսրութեան 1907ի ելմտացոյցին ծախքի և հասոյթի ընդհանուր գումարն է 2,565,073,427 մարք։

ԹԱՆՃԻՐ. — Սպանիական Իմբէրատօր Քարլոս Քուինթօ և Բրինսիփէ տէ Ասթուրիաս զրահաւորները Թանճէր ժամանեցին։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 12 դեկտ. — Քաղաքական ու ակադեմական շրջանակներուն մէջ զանազան զրոյցներ կան Վիթէ կոմսին նկատմամբ։ Մէկ քանի լրագիրներ կը ծանուցանեն թէ Վիթէ կոմսը, Ռուսիոյ ու Ճափոնի միջեւ ծագած դժուարութիւնները հարթելէ ետքը, նորէն նախարարապետ պիտի կարգուի։

ԼՈՆՏՐԱ. — Անգլիոյ ելմտական նախարարը յայտարարեց թէ յառաջիկայ տարի պիտի կրնայ ելմտացոյցին մէջ փոքր մը նուազեցնել վեց հարիւրական ոսկիի տարեկան հատուցում մը ընելու Երեսփ. ժողովին անդամներուն։

ԲԱՐԻԶ. — Այսօր Ֆրանսայի գրեթէ բոլոր եկեղեցիներուն մէջ երէցները պատարագ մատուցին, առանց նախապէս իմաց տալու. կրօնքի պաշտամունքին համար արդիւնք չյայտարարուեցաւ, բայց ոստիկանութիւնը իր պաշտօնեաներուն հրաման տուաւ՝ տեղեկագրել 1881 օրէնքին դէմ եղած զանցառումները։

ՊԵՐԼԻՆ. — Լրագիրները կը քննադատեն ելմտացոյցի յանձնաժողովին այն ընթացքը որով մերժեց Ափրիկէի գաղթային զինուորներուն համար ուղղուած վարկերը։ Լրագիրները կը յուսան թէ Րայխսդակը պիտի քուէարկէ այդ վարկը։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն դեկտ. 10-11)

ՊԱՊԻՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋԵՒ ՎԷՃԸ ԿԸ ՍԱՍՏԿԱՆԱՅ

ՎԻԵՆՆԱ, 10 դեկտեմբեր. — Պապը իր այն որոշմամբ որով կ'արգիլէ ֆրանսայի կրօնաւորներուն որ 1881ի հաւաքմանց օրէնքին վրայ հիմնուելով կրօնական պաշտամունք կատարելու մասին դիմում չընեն, անսովոր կերպով սաստկացուց ֆրանսական կառավարութեան և Վատիկանի միջեւ տիրող վէճը։ Պապին այս որոշումը բոլորովին անսպասելի կերպով վրայ հասաւ, որովհետեւ, ինչպէս յայտնի է, Պապը իր կոնդակին մէջ միայն բաժանման օրէնքը դատապարտած էր, և Ֆրանսայի կրօնաւորներուն ու կաթոլիկներուն խորհուրդ տուած էր, օրէնքին դիմելու կրօնական պաշտամանց կատարումը ապահովելու համար։ Ֆրանսական կառավարութիւնը նկատի ունենալով որ մէկ քանի թեմերու մէջ պաշտօնական ձեւակերպութիւնները արդէն կատարուած են, ենթադրեց թէ բաժանման օրէնքին գործադրութիւնը առանց դժուարութեան ի գլուխ պիտի ելլէ։ Ուստի այսօր նոր կացութեան մը հանդէպ կը գտնուի և Պ. Քլէմանսօ այսօր Դահլիճին մէկ քանի անդամներուն հետ խորհրդակցութիւններ կատարեց ձեռք առնելիք միջոցներուն վրայ, որոնք անհրաժեշտ դարձած են Վատիկանի բռնած ընթացքին հետեւանքով։ Բնաւ կասկած չկայ թէ ֆրանսական կառավարութիւնը հաստատամտութեամբ պիտի վարուի և կորովով ամէն բանի առաջքը պիտի առնէ, օրէնքը գործադրութեան դնելու համար։ Եթէ ֆրանսական կղերը մերժէ հաւաքման օրէնքին գոհացում տալ, այն ատեն սա արտասովոր անտարբերը պիտի պարզուի որ եպիսկոպոսները իրենց փառաւոր ապարանքներէն և քահանաներն ալ իրենց տուներէն պիտի հարկադրուին հեռանալ, և այդ շէնքերուն մէջ ի փոխարէն պիտի հաստատուին դպրոցներ, հիւանդանոցներ, նամակատուններ և ուրիշ հանրութեան օգտակար հաստատութիւններ։ Ոչ միայն Ֆրանսայի, այլ ամբողջ աշխարհի մէջ մեծ անհամբերութեամբ կը սպասուի թէ գործերը ինչ ընթացք պիտի առնեն։

ԲԱՐԻԶ 10 դեկտ. — Վաղը Եկեղեցւոյն Պետութենէն բաժանման օրէնքը գործադրութեան կը դրուի։ Բնական է որ Քոնքորտային նոր օրէնքին անցնիլը ինքնիրեն չէ որ տեղի պիտի ունենայ։ Վատիկանի ընթացքը մեծ դժուարութեանց ծնունդ կուտայ, որոնց ներքեւ թէ կառավարութիւնը և թէ Ֆրանսայի կրօնաւորները պիտի նեղուին։ Քլէմանսօ-Պրիան նախարարութիւնը՝ Վատիկանի կողմէ բաժանման օրէնքին ընդունուելու պարագան մեծապէս դիւրացուցած էր։ Պապը սակայն մերժեց կրօնական ընկերակցութիւններ ընդունիլը։ Այդ բանը Պապին գիտնալիք բանն էր։ Պապը ասկէ առաջ անձամբ իր կոնդակին մէջ կղերին յանձնարարած էր կաթոլիկ կրօնական արարողութիւնները ընդհանուր օրէնքին՝ այսինքն հաւաքման օրէնքի պաշտպանութեան տակ դնել։ Միւս կողմէ կրթական նախարար Պ. Պրիան ալ կարգ մը որոշումներով դիւրութիւններ տուաւ եկեղեցիներուն մէջ կրօնական հաւաքմանց համար, և փոխանակ ամէն անգամ կատարուելիք հաւաքումէ առաջ տեղեկութիւն պահանջելու, կը բաւականանայ միայն տեղեկութեամբ մը։ Քահանաները հետեւաբար նոր օրէնքի հիման վրայ հինգ օրեայ բանտարկութեան պիտի դատապարտուին, եթէ հաւաքումէն առաջ պահանջուած մէկ անգամուան տեղեկութիւնն ալ չեն տուած։

Քահանաները Հռոմէ եկած հրամանին վրայ օրէնքին գծած շաւղէն չպիտի կրնան ընթանալ, չպիտի կրնան օգտուիլ ցոյց տրուած բոլոր դիւրութիւններէն և այս ընթացքին հետեւանքը պիտի ըլլայ շատ մը քահանաներու դէմ պզտիկ դատավարութիւններ, հաւաքմանց օրէնքին դէմ շարժած ըլլալնուն համար։ Պապը կը մերժէ օրէնքին որ և է գոհացում տալ։ Պ. Քլէմանսօ այս կացութեան հանդէպ արդէն կարծիքը յայտնեց. — «Պապին այս ընթացքը ոչ կրօնաւորութեան և ո՛չ ալ եկեղեցականութեան տեսակէտով կը բացատրուի։ Պապը քաղաքական առաջնորդի մը հանգամանքով կը գործէ։ Պապը կը հրաւիրէ կղերը որ 25 տարիէ ի վեր հաստատուած հաւաքմանց օրէնքը չյարգէ և բացէ ի բաց հակառակի անոր։»

Այսօրուան խորհրդակցութեան, որուն մասնակցեցան նախարարապետ Քլէմանսօ, դատական նախարարը և կրթական նախարարը, նկատողութեան առնուեցան օրինական տրամադրութիւնները, որոնք Պապին ընթացքին հետեւանօք Խորհրդարանին պիտի ներկայացուին և զորս վաղուան Նախարարաց Խորհուրդին մէջ խորհրդակցութեանց նիւթ պիտի կազմեն։ Նախարարապետ Քլէմանսօ օրինական վերաքննեալ տրամադրութիւնները պիտի ներկայացնէ յայտարարութեամբ մը, որպէս զի եկեղեցական խնդիրներու մասին նախարարութեան հաստատամտութիւնը բնաւ կասկածի չենթարկուի։ Կառավարութիւնը որոշած է պնդել որ կրօնական արարողութեանց առթիւ ևս հաւաքմանց օրէնքը յարգուի։ Միւս կողմէ պիտի բողոքէ որ օտար իշխանութիւն մը, որպիսին է պապական իշխանութիւնը, կը փորձէ ֆրանսական քաղաքացիներ օրէնքի դէմ վարուելու հրաւիրել և ի վեր պիտի հանէ այդ վարմունքին մէջ պահուած քաղաքական նպատակները։ Նախարարութիւնը 400 ձայնի մեծամասնութիւն մը ունի իր կողմը Խորհրդարանին մէջ։ Մէօնէ նոյն իսկ այսօր Խորհրդարանին ներկայացուց որոշում մը, որով արքեպիսկոպոսական և եպիսկոպոսական ապարանքները և քահանաներու տուները պիտի վերադարձուին պետութեան, նահանգներու և համայնքներու։

Պապական հրամանին հետեւանքներէն մէկն ալ սա է որ ֆրանսական կառավարութիւնը պիտի հրաւիրէ կղերը որ իբր բնակարան իրենց ձգուած շէնքերը պետութեան վերադարձնեն։ Կ'ըսուի թէ Բարիզի արքեպիսկոպոսին ապարանքը աշխատութեան նախարարութեան իբր պաշտօնատուն պիտի գործածուի։

Նոյն իսկ պահպանողական շրջանակներու մէջ Պապին ընթացքը կը քննադատուի։ Ընդհանուր սա համոզումը կը տիրէ թէ Պապը սխալ քայլ մը առած է, որով նոյն իսկ ուղղափառ կաթոլիկները կ'ուծանան իրմէ։

ԲԱՐԻԶ, 10 դեկտ. — Բազմաթիւ եպիսկոպոսներու, որոնք ֆրանսական Նախարարութեան մէկ նոր շրջաբերականի մասին Վատիկան տեղեկութիւն տուած էին, Պապը հետեւեալ կերպով պատասխանած է, «Կրօնական արարողութիւնները եկեղեցիներուն մէջ շարունակել. զգուշանալ որ և է դիմում ընելէ։»

ԲԱՐԻԶ, 10 դեկտ. — Կրթական և կրօնական գործոց Նախարար Պրիան, բոլոր քաղաքապետներուն շրջաբերական մը ուղղելով, կը պատուիրէ որ պատժական միջոցներ ձեռք առնուին այն քահանաներուն դէմ որոնք կրօնական հաւաքմանց առթիւ բնաւ տեղեկութիւն չեն տուած կամ տրուածն ալ անբաւական է։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

ՊԵՐԼԻՆ, 10 դեկտ. — Լուցցաթթիի և Թիթթոնիի Աւստրիոյ և Իտալիոյ քաղաքականութեան մասին Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի մէջ գրածները, (զորս հրատարակեցինք թերթիս մէջ) Ֆոսիշէ Զայթունկին հետեւեալ խորհրդածութեանց նիւթ տուած է։ — «Իտալացիներու մեծագոյն մասը խաղաղասէր է, բայց ազդեցիկ շրջանակներ չափազանց դիւրագրգիռ են և երբեմն այնքան կը յուզուին, որ եւրոպական խաղաղութեան վտանգ կը սպառնայ։ Իտալական մամուլը յաճախ դիւանագէտներու ազդեցութեան տակ է և այս վերջիններու յօդուածներն են որ պատճառ կ'ըլլան Աւստրիոյ իր ինքնապաշտպանութեան վրայ մտածելու։ Եթէ Իտալացիները կ'ուզեն որ Աւստրիա իր սահմանները չամրացնէ և նաւատորմը չզօրացնէ, պէտք է հրաժարին միջազգային խնդիրներու մասին անզգոյշ լեզու գործածելէ և երկրին այն մասերը, ուր Տանտէի լեզուն կը խօսուի, իրենց սեփականութիւն նկատելէ։ Իտալացի քաղաքագէտները վերջին առթիւներս շարունակ Անգլիոյ և Գերմանիոյ ընդհարման վտանգի մը վրայ կը ծամծմեն, հասարակաց ուշադրութիւնը վրիպեցնելու համար այն խնդիրներէն որոնց լուսաբանութիւնը անոնց խիստ անախորժ է։ Պ. Բրինէթթի, Պ. Լուցցաթթի և Թիթթոնի նոյն քաղաքականութեամբ կը հետեւին այս խնդրին մէջ։ Այս վերջինները կը յորդորեն որ Աւստրիա և Իտալիա պէտք է Անգլիոյ և Գերմանիոյ «Եւրոպայի այս հսկայ մրցակիցներու» միջեւ խաղաղութիւն հաստատեն։ Մենք կը յուսանք որ առանց երրորդ տէրութեան մը միջնորդութեան՝ խաղաղութեամբ մեր վէճերը կը կարգադրենք Անգլիոյ հետ։ Իտալացի դիւանագէտներու միջնորդութեան պէտք չունինք մենք։ Առանց հրաւէրի մեր և Անգլիոյ միջեւ միջնորդ ըլլալու բաղձանքը ծաղրելի է։»

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ, 9 դեկտ. — Առեւտրական գործոց նախարարը երէկ բանախօսութիւն մը ընելով ըսաւ թէ անգլիական նաւերը ամենեւին չեն վնասեր «առեւտրական նաւարկութեան օրէնքին» տրամադրութիւններն. ընդհակառակն իր նաւարկութիւնը ապահովութեան օրինակ մը պիտի ըլլայ։ Մարդկային զգացման հակառակ է ամէն օտարականները վարել առեւտրական նաւերէն։ Բայց կառավարութիւնը ջանալու է որ Անգլիոյ առեւտրական նաւերուն մէջ գտնուող անգլիացի նաւազներուն թիւն համեմատական գերակշռութիւն մը ունենայ միշտ։ Անգլիա վախնալու բան մը չունի գերման առեւտրական նաւաղնացութենէն, դէթ մինչեւ այն ատեն որ Գերմանիա անգլիական կղզիներն իրեն չմիացնէ։ Անգլիա վեց տարուան մէջ իր առեւտրական տարողութենէն նաւերն այնչափ պիտի աւելցնէ, որ Գերմանիա իր ամէն ջանքերով հանդերձ չպիտի կրնայ մրցիլ։ Բայց ծովուն վրայ գերակշիռ ըլլալու են անգլիական ճարպիկութիւնը և անգլիական անվեհերութիւնը։

ԾՈՎԱԿԱԼ ՆԷՊՈԿԱՏՈՎԻ ԴԱՏԸ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 9 դեկտ. — Ծովակալ Նէպոկադով երէկ դատարանին մէջ պաշտպանութեան վկաներու առջեւ դարձեալ խօսեցաւ, ապացուցանելու համար այն կացութիւնը որ անհրաժեշտ կ'ընէր անձնատուր ըլլալ. իր բանախօսութիւնը սապէս վերջացուց.

«Կացութիւնը ուր կը գտնուէինք, շատ տագնապալի էր. Մահու և կենաց պայքար մըն էր զոր կը մղէի. ես էի ամենուն գլուխը, ես պիտի որոշէի օրէնքին համաձայն, թէ կացութիւնը ուր կը գտնուէինք, կը ներէ՞ր մեզ անձնատուր ըլլալ։ Նիքօլա զրահաւորին թնդանօթները պէտք եղած հեռաւորութեան չէին հասնէր. Օրէլն ալ երկաթէ զանգուածի մը դարձած էր՝ որուն վրայ խոնջած նաւազներ հազիւ ոտքի վրայ կեցած կրնային։ Սենեավինի թնդանօթներն ալ կիսով չափ քանդուած էին։ Թերեւս մեր թնդանօթներէն 10-12 հարուած համար [illegible], բայց ինչ վնաս կրնային պատճառել անոր, քանի որ մէկ օր առաջ մեր ամբողջ ռազմամթերքը սպառած էր գրեթէ, և մեր լաւագոյն զրահաւորները ընկղմած ըլլալով, թշնամին հետեւեալ օր իր ամբողջ զրահաւորներով շրջապատեց մեր առջեւը։ Կ'ըսեն թէ սպաներէն ոմանք անձնատուութեան դէմ բողոքած էին. կարելի է որ այդպէս ըլլայ, բայց ամէն սպայ իր կեանքին տէրն էր, մինչդեռ Ռուսիոյ մէկ քանի հազար անձերու կեանքը ինծի վստահուած էր։ Ես թուլամորթ չեմ, 50,000 հոգի իսկ կը զոհէի եթէ աւելի օգուտ մը ունենար։ Ինչո՞ւ համար զոհէի այդ երիտասարդները. եթէ ըսէի «Իվանո՛վ ծովը նետուէ՛, Բեդրով զա՛րկ ինքզինքդ, Նիքօլայե՛վ օդը նետուէ՛», պիտի հնազանդէին հրամանիս, գիտեմ, բայց ինչ կրնայինք ընել այդպէս հրամայելու։ Ես միայն դրօշը վար առի և անձնատուութեան նշանը ցուցուցի. ըսուեցաւ թէ սպաները բողոքեցին, բայց ես ալ կ'ըսեմ թէ, ես էի հրամանատարը, իմ ուզածս պիտի ըլլար։»

Նէպոկադով այնպիսի ամուր շեշտով մը կը խօսէր, որպէս թէ համոզուած ըլլար իրեն իրաւունք տրուելուն։ Իր ձայնը կը դողար, սակայն, նաւատորմին անհնարին վիճակը նկարագրած ատենը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 10 դեկտ. — Այսօր Նիքօլա Ա. զրահաւորին նաւազները հարցաքննուեցան։ Անոնցմէ մին ըսաւ թէ Նէպոկադով անձնատուութենէն առաջ սապէս յայտարարեց. «Գիտեմ, աստիճանազուրկ պիտի ըլլամ ես, բայց ուրիշ կերպ չէի կրնար ընել»։ Դատարանին նախագահը միշտ անունով կը կոչէր ծովակալը, այսինքն «Պարոն Նէպոկադով»։

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԸ

Երկուշաբթի օրը Նորվեկիոյ Խորհրդարանին մէջ, Նոպէլեան մրցանակի յանձնաժողովին նախագահ՝ արտաքին գործոց նախարար Լէօվլանտ հանդիսաւոր կերպով ծանուցեց թէ խաղաղութեան մրցանակը նախագահ Ռուզվէլտի տալ որոշուած է։ Յանձնաժողովը ծանուցած էր զայս նախագահին, և նախագահն ալ ամերիկեան դեսպանին յանձնարարած է իրեն անունով ընդունիլ մրցանակը։ Խորհրդարանին նախագահն այս առթիւ բանախօսութիւն մը ընելով ի վեր հանեց ռուս-ճափոն պատերազմին վերջացման համար նախագահ Ռուզվէլտի ջանքերուն յաջողութիւնը։ Նախագահն ապա ամերիկեան դեսպանին յանձնեց մրցանակը, խնդրելով որ նախագահին հաղորդէ Նորվեկեան ժողովուրդին բարեւը և փափաք յայտնեց որ Պ. Ռուզվելտ պիտի հաճի իր ջանքերը խաղաղութեան դատին համար։ Ամերիկեան դեսպանն ալ ըսաւ թէ նախագահ Ռուզվելտ իրեն ուղղած հեռագրով հաղորդած էր թէ խաղաղութեան մրցանակին իրեն տրուիլը մեծագոյն պատիւ մը կը համարի։

⁂ Նոպէլեան մրցանակներուն այս տարուան ընդհանուր գումարը 140,480 ֆրանքի կը հասնի։

ՄԱՐՈՔԻ ԽՆԴԻՐԸ

Ֆրէմտէնպլաթ կը յայտարարէ որ ֆրանսական և սպանիական զօրքերը Թանճէրի առջեւ երեւալով տեղացիներու վրայ մեծ ազդեցութիւն պիտի ընեն և բոլոր նաւահանգիստներուն մէջ Եւրոպացիները պիտի պաշտպանեն։ Մարոքի հեռաւոր նահանգներուն մէջ գրեթէ Եւրոպացիներ չկան. այս պատճառաւ հոն բնակող ցեղերը Եւրոպացիներու նկատմամբ թշնամական որ և է շարժում մը ընելով անոնց չեն կրնար սպառնալ։

ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՓՈՆ

Դեկտեմբեր 11

Ռուսիոյ և Ճափոնի միջեւ եղած կարծիքներու տարբերութիւնը այնպիսի ընթացք մը առած չէ, որ ծանր պատահարներ և հետեւանքներ վախցուի։ Հարկաւ պէտք չէ ուրանալ որ Ճափոն վիճելի խնդիրներու նկատմամբ անսպասելի և ծայրայեղ պահանջներ կ'ընէ, զորս Ռուսիա չի կրնար ընդունիլ։ Չնայելով այս հակասական պահանջներուն, Ռուս կառավարութիւնը կը յուսայ որ Ճափոն Ռուսիոյ արդարացի պատճառները նկատի կ'առնէ և շուտով Պետերսպուրկի և Թօքիոյի միջեւ կատարեալ համաձայնութիւն մը կը գոյանայ։ Սխալ է բոլորովին այն լուրը թէ երկու կառավարութեանց միջեւ եղած վիճելի խնդիրներուն պատճառով Իզվօլսքիի դիրքը խախտած է։ Ընդհակառակը, ինչպէս առաջ նոյնպէս և այժմ, Իզվօլսքի կատարեալ վստահութիւն կը վայելէ։ Ռուսիոյ և Ճափոնի վիճելի խնդիրներն են 1. Երկու տէրութեանց չէզոքներուն համապատասխան ձեւով առեւտրական դաշնագրութիւն մը կնքել, 2. Ծայրագոյն Արեւելքի ջուրերուն մէջ ձկնորսութեան խնդիրը կանոնաւորել, 3. Ճափոն պէտք է ճանչնայ ռուսական Կարմիր Խաչի Ընկերութեան իրաւունքները Բորդ-Արթուրի մէջ և 4. Բլանդունկի ամբողջ շրջանակին մէջ ձկնորսներու մասնաւոր իրաւունքներն ու արտօնութիւնները վաւերացնելու խնդիրը։

ՃԱՓՈՆ ԵՒ ՉԻՆ

Սխալ է այն լուրը թէ Ճափոնցիք Նիուչուանկը Չինացիներուն յանձնած են։ Ճափոնի կառավարութիւնը պաշտօնապէս կը յայտարարէ որ ոչ թէ Նիուչուանկ այլ Ինքօու քաղաքը յանձնուեցաւ դեկտեմբեր 6ին չինական քաղաքապետական պաշտօնէութեան։ Ինքօու մինչեւ դեկտեմբեր 6 ճափոնական զինուորական վարչութեան ներքեւ էր։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ

Հռոմէն եկած լուրերու համաձայն Իտալիոյ երեսփոխանական ժողովին մէջ սկսած են Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցի վիճաբանութիւնները։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տիթթօնի կարեւոր յայտարարութիւններ պիտի ընէ։ Նախարարապետ Ճօլիթթի պահանջեց որ ելմտացոյցի վիճաբանութիւնները Նոր-Տարիէն առաջ աւարտին։ Երեսփոխանական ժողովը համակերպեցաւ Ճօլիթթիի բաղձանաց և ելմտացոյցի այլեւայլ մասերուն քուէարկութիւնը արագապէս կը կատարուի։

ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԸ ԵՒ ԷՕԺԷՆԻ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻՆ

Ստոյգ աղբիւրներ կը տեղեկացնեն որ Կալլէսի իշխանը և իշխանուհին այս ձմեռ Եգիպտոս պիտի երթան։ Էօժէնի կայսրուհին ևս որոշած է ձմեռը Եգիպտոս անցընել։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՖԵՐԱՅՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Դրամագլուխ 130 միլիոն քուրոն,
ամբողջովին վճարուած
Պահեստի գումար 36 միլիոն
քուրոնի չափ։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Վճարումները ոսկեդրամ ըլլալու են։ Յիսուն ղրուշէն վար վճարում չընդունուիր։

Վինըր Պանք-Ֆերայն այսօր հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 100 ոսկիէն վար գումարներու համար իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին սակը իջեցնել կամ աւելցնել, տեղական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ ամէն ատեն։

100 ոսկիէն վեր գումարները կրնան ետ առնուիլ պայմանաւ որ կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով

3 օր	100—150	ոսկի գումարի համար		
6 »	151—200	»	»	»
10 »	201—500	»	»	»
15 »	501—1000	»	»	»
30 »	1001 և անկէ վեր	»	»	»

Վինըր Պանք-Ֆերայն իրեն կը վերապահէ պանքան դրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզած ատեն վճարելով տետրակին պարունակած գումարը։

Վինըր Պանք-Ֆերայն խնայողական գումարը պարունակող տետրակ ալ կը յանձնէ անվճարահաս անունով, բայց այդ պարագային նշանակուած խնամակալը (վէլի կամ վասի) միայն իրաւունք ունի դրամը քաշելու։

Խնայողական Սնտուկէն զատ՝ Վինըր Պանք Ֆերայն կը զբաղի նաեւ սեղանաւորական ուրիշ գործառնութիւններով։

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ Նոյեմբեր 29/12 Դեկտեմբեր

Օսմ. Պոնս. Միացեալ 4 %	Օ. Ո.	102 23
Ամենէն բարձր գին	»	102 26
Ամենէն վար գին	»	102 22
Րումէլի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	148 3/8
Ամենէն բարձր գին	»	148 3/8
Ամենէն վար գին	»	148 1/4
Թրամուայ	»	59 —

ԲԱՑՈՒՄ Նոյեմբեր 30/13 Դեկտեմբեր

Օսմ. Պոնս. Միացեալ 4 %	Օ. Ո.	102 24
» » ժամը 7ին	»	102 23
Րումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	148 —
» » ժամը 7ին	»	148 1/8
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա.	»	338 —
» » » Բ.	»	268 1/2
Քարափ Կ. Պոլսոյ Գ. կ.	»	438 —
Անատ. երկթ. Պարտք. Ա. սերի	»	516 —
» » Բ. սերի	»	514 —
» » բաժնեթուղթ	Ա. Ո.	18 52½
Շիրքէթի Խայրիէ	»	41 50
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ	»	5 02½
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 65
Օսմ. ծխախոտ		19 28
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		11 30
» ժուիսանս		6 52½
» պարտամթուղթ		495 —
Թրամուայ	Ֆր.	60 50
Տէրքոսի Ջուրի ընկ.		318 50
Պալիա Քարա Այտըն		688 —
Միթիլլի պանքա	Օ. Ո.	6 —
Սալոնիքի պանքա		175 —
Մերսին Ատանա պրտղթ.	Ա. Ո.	17 25
Քարասու առանձնաշնորհեալ		126 —
» սովորական		119 —
» 5 պարտամթուղթ		90 —
Քարափ Իզմիրի		596 —
Փոխառ. Հելլենական 5 %		— —
Հելլենական պարգեւաւոր թուղթ		437 —
» » »	Օ. Ո.	4 05

ՍԹԻԼԱՆՑ

Օսմ. Միացեալ 1 օրուան	Օ. Ո.	1 50
» » 8 »		4 50
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	1 —

Փոխ. Հրապարակ Օսմ. Պանքայի

	Գնում	Վաճառում
Լոնտոն 3 ամիս դրշ.	109 3/4	111 12½
չէք »	110 32½	110 12½
Բարիզ 3 ամիս ֆր.	— —	— —
չէք »	22 97½	22 87½
Պերլին մարք	18 67	18 57
Վիեննա քուրոն ֆիօրին	21 94	21 84

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 12 Դեկտեմբեր

Միացեալ Օսմ. պարտք) բաց.	Ա. Ո.	93 50
) գոց.	»	93 50
Օսմանեան Կայս. Պանքա	»	17 —
Էժիբսիէն միացեալ	»	— —
Անգլիական քոնսոլիտէ	»	86 68
Հելլենական 5 % 1881	»	52 75
» Մոնօփոլ	»	40 50
Պուլկարական փոխառ. 1892	»	101 50
Թրամուայ	»	— —
Ռանտ Մայնս	»	5 87
Ռուսական 4 % 1888—1889	»	77 75
Ճափոնական 4 %	»	— —
Փոխանակագիր Բարիզի վրայ	»	25 47
Դրամազեղչ	»	6 —

ԲԱՐԻԶ, 12 Դեկտեմբեր

Միացեալ Օսմ. պրտղթ.) բաց.	Ա. Ո.	94 37
) գոց.	»	94 50
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	149 —
Թրամուայ	»	64 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	678 —
Ռէժիի բաժնեթուղթ	»	451 —
Պալիա Քարա Այտըն	»	688 —
Օսմ. մաքսատուն	»	— —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	95 97
Քրէտի Լիոնէ	»	1203 —
Ռուսական 5 %	»	86 97
Իտալական Ռանթ	»	103 45
Սպանիական արտաքին	»	94 70
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 260
Դրամազեղչ Ֆրանս. Պանքայի	»	3 —

ՊԵՐԼԻՆ, 12 Դեկտեմբեր

Օսմ. միացեալ		94 30
Ռուսական 4 % 1902	մարք	— —
Րումէլի երկաթուղի	»	145 20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամսուան	»	20 210
Դրամազեղչ	»	— —

ՎԻԵՆՆԱ, 12 Դեկտեմբեր

Րումէլի երկաթուղի	քուրոն	162 —
Վինըր Պանք Ֆերայն	»	564 25
Փոխանակագիր Բարիզի վրայ	»	95 46
» Լոնտոնի վրայ	»	241 —
Ռուսական 5 % 1906	»	85 10
Օսմ. Ռէժի	»	— —
Դրամազեղչ	»	— —

ՊՐՈՒՔՍԷԼ, 12 Դեկտեմբեր

Օսմ. միացեալ 4 %		94 50
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	150 —

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ. — Հանրային Պարտքի Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ Սուլյա (Պարլա գիւղախումբին մէջ, Էկէրտիրի գաւառակ, Գոնիա) լճին ձկնորսութեան տուրքը, որ ասկէ առաջ երեք տարուան համար վարձու տրուած էր 21,350 ղրուշի, նորէն աճուրդի դրուած է 3 տարուան համար, սկսեալ 1322 մարտ. 1էն. մինչեւ 1325 օգոստ.ի վերջը։ Անոնք որ կ'ուզեն Պոլսոյ մէջ մասնակցիլ այդ աճուրդին կամ կը փափաքին տեղեկութիւն ստանալ աճուրդի պայմաններուն վրայ, կրնան ներկայանալ Հանր. Պարտքի Վարչութեան Ընդհանուր Տնօրէնութեան, հարկ եղած հրաշխաւորութիւնները տալով։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

18/31 հոկտ. 1906 (1322)

ԻԼԱՆ

(Խազինէի Խասսայի Շահանէ)

Խազինէի Խասսայի Շահանէ էրզագ անպարը իչին պիր սէնէի քեամիլէ զարֆընտա միւպայաա օլունաճագ [illegible] վէ Օտուն [illegible] միւնագասաեա վազ օլունաճագընտան շէրայիթը միւթէֆէրրիաաը անլամագ վէ միւնագասաեա տախիլ օլմագ խահիշքէրլէրին [illegible] Խազինէի Խասսայի [illegible] օլունուր։

Ֆի 28 Թէշրինի սանի 322 3—2

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ.

Ամսոյս 13/26ի չորեքշաբթի օրուընէ սկսեալ, Օսմ. Կայս. Պանքան իր Ղալաթիոյ կիշէներուն մէջ մէճիտիէ առուած ստորաբաժանումներու փոխանակութիւնը պիտի կատարէ 1000 ղրշ.ի եւ աւելի գումարներու համար միայն։ Հազար ղրշ.է պակաս եղող ո եւ է գումար պէտք է ներկայացնել Պոլսոյ կողմը՝ Թաքաքճըլար, մասնաւորապէս բացուած թիւ 15 գրասենեակը։

Կ. ՊՈԼԻՍ 25 Սեպտ. 1906

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.— 1323 զիլհիճճէ 25ի Օրէնքը, 5 փարանոց դրոշմաթուղթի (Յօդ. 9 թիւ 93) կ'ենթարկէ «այն ծանուցումները, որոնք խաւաքարտի վրայ պատրաստուած են մասնաւորներու կողմէ, և դրուած, կախուած եւ կամ այլապէս ցուցադրուած են հանրային ավլիներու մէջ։ Հետեւապէս՝ երկու փարանոց դրոշմաթուղթ կրող ծանուցումի օրինակները, որ տակաւին չէ գործածուած, պարտին ենթարկուիլ օրէնքին տրամադրած յաւելուածական տուրքին. զանցառուները տուգանքի պիտի դատապարտուին։ Այն ծանուցումները, որոնք 1310 Ռամազանի օրէնքին համաձայն պատրաստուած են և 2 փարանոց փուլ կը կրեն, 3 փարայի յաւելուածական տուրքին ենթակայ չպիտի ըլլան, եթէ երբեք ծանուցումի տէրերը մինչեւ դեկտեմբեր 15 (Ն. Տ.) Հանր. Պարտքի վարչութեան ներկայացնեն նմուշ մը իրենց ծանուցմէն, յայտարարութեամբ մը միասին, ուր յայտնուած պէտք է ըլլայ ծանուցումի օրինակներուն թիւը։ Այդ պայմանաժամը անցնելէ յետոյ, ամէն այն ծանուցումները, որոնց վրայ չէ կատարուած յիշեալ ձեւակերպութիւնը՝ ջնջուած պիտի համարուին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

30/12 դեկտ. 1906 (1322) 15—14

⁂ 1890 Ապրիլ 15/27ի Կայս. Հրամանագրին ԺԳ. յօդուածը գործադրելով, 1890ի 4% Բրիօրիթէ փոխառութեան պարտաթուղթերու՝ պայմանաժամը 1901 Մարտ 1/14ին աւարտող թիւ 21 այն կտրօնները, որոնք չեն ներկայացուիր մինչեւ 1907 Մարտ 1/14 գանձուելու համար, Օսմ. Հանր. Պարտքի սեփականութիւնը պիտի ըլլան։

Կ. Պոլիս, 1 դեկտ. 1906 16—3

⁂ 1881 դեկտ. 8/20ի Կայս. Հրամանագրին Ն. և ԺԳ. յօդուածները, ինչպէս նաեւ 1903 Սեպտ. 1/14ի Յաւելից-Հրամանագրին ԺԲ. յօդուածը գործադրելով, 1877 Փետր. 1ի 42րդ վիճակահանութեան պարգեւ շահած և վճարուելու համար չներկայացուած Ռումէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերու յետագայ թիւերը 1907 Փետր. 1էն չեղեալ պիտի նկատուին.— 6.4,599 679,513 927,037 1,046,972 1,046,974 1,353,524 1,733,943 1,733,944 1,755,186 1,758,102 1,846,620

Կ. Պոլիս, 1 դեկտ. 1906 8—2

ԱՃԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

ԱՌԺԱՄԵԱՅ ԲԱՑԱՌԻԿ ԶԵՂՉԸ

20 ղրուշ փոխան 60 ղրուշի

Սուրբ երկիր, նկարագր. Ս. Երուսաղէմի, պատկերազարդ, Տ. Եպիսկ. Պալեան, գին 6 ղրուշ.— Քամելիազարդ Տիկին, Ա. Տիւմա, թրգմ. Պետրոս Ադրունի, 8 ղրուշ. — Փիլիսոփային աշակերտը, Բօլ Պուրժէ, թարգմ. Օ. Զիֆթճի Սարաֆ, 6 ղրուշ. — Պատմութիւն պաշտամանց հին եւ նոր ազգաց՝ Խ. Ե. Մխիթարեան, 6 ղրշ.— Յիշատակաց ծաղիկներ, փունջ առաջին, Ռուբէն Որբերեան, 6 ղրշ. — Մանուշակներ՝ ոտանաւոր՝ Պօղոս Նուսուֆեան, 5 ղրշ. — Ամուսնական առողջաբանութիւն՝ Տր. Պլէման, թրգմ. Սիսակ 5 ղրշ.— Լուծեալ ոճը, գրեց Բենիամին Եղիազարեան, 4 ղրշ.—Բառարան Թուրքերէնէ հայ. յօրինեց Ս. Մ. Գասպեան, 5 ղրշ.—Կոկոններ՝ ոտանաւոր՝ գրեց Ե. Տ. Եղիազարեան 5 ղշ. Տիկին Ռէօժ. Էտուար Ռօտ, Թարգմ. Զարմայր 2ուկէս ղշ. — Աղօտ նշոյլներ, արձակ և ոտանաւոր, գրեց Բ. Խաչէկեր 2ուկէս ղրշ.—Պատմ., իմաստ., վիպական. բանաստեղծական, գիտական, առողջաբանական եւն., վերոգրեալ 12 հատոր գիրքերը. որոնք իրենց այլազան պարունակութեամբ ամէն հասակի եւ սեռի ընթերցման արժանի են, անհաւատալի գնով մը մի միայն 20 ղրուշ վճարելով կրնան ստանալ Աճեան գրատունէն, Կ. Պոլիս, Զաքմաքճըլար Եօգուշը, Թիւ 29, գաւառաց համար թղթի ծախք 7 ղրուշ աւելի։

Հասցէ՝

Տէրսաատէթ, Զաքմաքճըլար Եօքուշընտա, Նումէրօ 29, Աճեան քիւթիւփխանէսինէ։ 10—9

PHOENIX ASSURANCE Ld. Co

"ՓԻՆԻՔՍ,,

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782 ԻՆ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ

Անգլ. ոսկի 4,218.000

ՖԻՆԻՔՍ ոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ փութաջան մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան Նշանաբանն եղած է. ՈՒՂՂ ՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՍՈՒՅՑ։ Յարդ վճարած է առաւել քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ եւ Պոլսոյ եւ գաւառաց։ Գ. Վ ՐԴ ՆԵ'Ն

Վիթալիս խան. Պանք Օթօմանէ մօտ Ղալաթիա։

Փոխ գործակալ Պոլիս

ՃԻՎԱՆ ՊԵՔԻՔԵԱՆ

50—30 Յենիգիւնտ խան

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ 1906 Սպտ. 14 (Ն. Տ.) ուրբաթ օրէն սկսեալ

ՔՕՆԻԱ—ԷՐԷՅԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կռխմբ. 622 Ապր. և Ճմբ.

Կայարան		Առտու.
Քօնիա	մեկ.	12 30
Գայըն խան		1 01
Ջումրա		1 45
Արբդ Էօրէն		2 13
Մանտասուն		2 42
Գարաման	ժմն.	3 13
	մկն.	3 28
Սիտրօվա		3 54
Այրանճը Տէրպէնտ		4 44
Ալաճա		5 20
Էրէյլի	ժմն.	5 45
	մկն.	6 05
Պուլկուրլու ժմն.	իրիկ.	6 20

ԴԱՐՁ Կռխմբ. 621 Ապր. և Ճմբ.

Կայարան		իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	6 35
Էրէյլի	ժմն.	6 53
	մկն.	8 50
Ալաճա		9 17
Այրանճը-Տէրպէնտ		10 01
Սիտրօվա		10 43
Գարաման	ժմն.	11 07
	մկն.	11 22
Մանտասուն		11 55
Արբդ Էօրէն		12 24
Ջումրա		1 —
Գայըն խան		1 36
Քօնիա ժմն.	իրիկ.	2 05

5[illegible]—7

EL DIA

ԷԼ ՏԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆՈՆՈՒՆ ԸՆԿ.

Ընդդէմ հրդեհի

եւ ծովային արկածներու

Դրամագլուխ 10,000,000 ՓԵԶԵԹԱ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԳԱՐԹԱԺԷՆ [Սպանիա

Նախագահ Վարչական Ժողովոյ

ԳԱՄԻԼՕ ՏԸ ԱԿՈՒԻՌՌԷ Ի՛ԼՏՍԹ

Վարիչ Տնօրէն

ԼՈՒԻ ՏԸ ԱԿՈՒԻՌՌԷ

Ընդհանուր Տնօրէն

50—44 Պ. ՊՈՒՉ ՀԷՔ

Ղալաթիա, Վօյվօտա խան

ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1805ԻՆ

Կ. Պոլիս, Մէրճան փողոց, թիւ 57

Ազգ. Կեդր. Վարչ. Ուսումն. Խորհրդոյ Կրթական Ծրագրին համաձայն պատրաստուած դասագիրքեր։

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ ԿԱՄ ԾԱՂԿՈՑ	փրյ.
Մանուկներու Ա. Գիրք կամ Հարսիկ Քերական	5
Մարգրիտներ ձեռագիր և տպագիր պատկերազարդ	50
Մանուկներու Բ. գիրք բազմապատկեր	60
Մանկավարժական Քերականութիւն Ա. մաս, պատկերազարդ	50
ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ. Ա. եւ Բ. տարի	Դ.րշ.
Սիրուն զբօսարան պատկերազարդ	2
Զրուցատրական նոր ընթերցարան կամ Մանուկներու Գ. Գիրք	3
Արծաթմասեանց փոքրիկներու շարադրութեան գիրքը պատկերներով	3
Մանկավարժական Քերականութիւն Բ. մաս. ուր մասունք բանին կ'ուսուցանէ պատկերներով	3
Մանկավարժական թուաբանութիւն պատկերներով ուսանելի	3
Խրագիտութեան դասեր բոլորովին նոր պատկերներով	3
Գեղեցիկ զբօսարան Թրքախօս ազգց պատկերազարդ	2½
Գեղեցիկ զբօսարան Թրքախօս ազգց Բ. տարի	3
Մարմնամարզութիւն առողջապահական առանց գործիքի 45 ձեւերով	5
ՄԻՋԻՆ ԸՆԹԱՑՔ. Ա. և Բ. Տարի	
Ոսկեմասեանց հայ ազգց պատկերազարդ	4
Դոհարմասեանց նոր ոճով ընտիր գիրք մը պատկերազարդ	5
Մանկավարժական Քերականութիւն Գ. մաս. նմանման ոճով կ'ուսուցանէ համաձայնութիւնը պատկերներով	4
Հայերէն լեզու կամ Վարժութիւն գրաբարի Ռոպերդսոնի դրութեամբ, առանց հոլովները և բայերը ի բերան ուսանելի	4
Համառօտ պատմ. Օսմանեան մինչեւ մեր օրերը	4

Ամէն ուսուցիչներ այս գիրքերը անպատճառ տեսած պէտք է ըլլան, երբ կ'ուզեն որ իրենց վարժարանները արդիւնաւոր շրջան մը բոլորեն։

ԾԱՆՕԹ.—Կարճ միջոցի մէջ անգլիերէն ուսուցանող միակ գիրքը՝ Մայսթերշաֆթ սիսթէմը սպառելու մօտ ըլլալով 30 ղրուշի պիտի բարձրանայ գինը, իսկ Ֆրանսերէն Մայսթերշաֆթ սիսթէմով գիրքի գինը 30 ղրշ., անփոփոխ է։

Կաղանդի առթիւ Նուէրի գիրքեր, փառաւորապէս Օրացոյցեր կամ Տարեցոյցեր պատրաստ կը գտնուին, ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆԸ։

Փոքրիկ յանձնարարութեանց փոխարէն նամակադրոշմ ալ կ'ընդունուի։ 10—3

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերթ.

Շաբաթական ամէնէն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Իսմաիլիա շոգենաւը Նաւապետ Անտէրլիչ, երկուշաբթի, 17 դեկտ 1906 (Ը. Ե.) կէսօրէն ետք ժամը 2ին, Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ իսկ երեքշաբթի 18 դեկտ 1906 (Ը. Ե.) կէսօրէ ետքը, ժամ երեքին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէօս։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Երեք ամիսը երկու անգամ եր շուեն

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Լուքանիա	12952	Սլավօնիա	10605
Քամբանիա	12950	Սիլվանիա	5598
Քարմանիա	20000	Ուլթօնիա	10402
Քարօնիա	20000	Պրէսիա	3500
Ումպրիա	8127	Վերիա	3928
Էթրուրիա	811[illegible]	Կավիա	29[illegible]0
Լուզիթանիա	32500	Սիրիա	2450
Նորէթանիա	32500	Սիբրիա	29[illegible]5
Սաքսոնիա	14280	Սարակոսա	2200
Իվէրնիա	14058	Ալէբբօ	2[illegible]50
Քարբաթիա	13603	Շէրպուրկ	1620
Բանոնիա	9851		

Դիմել առ ՎԱԼԹԸՐ ՍԻԿԸՐ և ԸՆԿ. Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց

50—35

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԻԶՕՐԻ ՀՈՍԱՆՔՆԵՐՈՒ ՍԱՆՏԱԼԸ

SANTAL MIDY

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

Անմիջապէս կը ջնջէ ցաւերը, [illegible], 43 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները. յոյժ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանցքաբորբոքման, [illegible], [illegible] պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անզգոյշ և [illegible] խառն սանդալները։ Ամէն քաշուիլ ՄԻՏԻ անունը կը կրէ։ Ամէն դեղատուններ A.

Գործակատար՝ Ժ. Պ. Տալէճիօ, Ղալաթիա Կ. Պոլիս։

ՓՐՓՐԱԼԻՑ ԳԻՆԻՆԵՐ

Ի. Տ. ԿՕՏՕ

ՇԱԹՕ-ԼԱ-ՖԻԹ՝ ՔՈՆԵԱՔԻ ՄՕՏ (ՖՐԱՆՍԱ)

փափկանամ, վճիտ եւ սառողջապահական յատկութիւններով օժտուած են այս գինիները։ Մասնաւորապէս յանձնարարելի է գինիէ հասկցող փափկակերներուն, որոնք կրնան նմուշ խնդրել եւ գինը հարցնել

Պ. ՎԻՔԹՕՐ ՖՐՕՄԱՆԺԷ եւ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ռըխթըմ խան, թիւ 2, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս 25—9

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտէսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօն	Անուանք	Թօն	Անուանք	Թօն	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3[illegible]09	Սաբֆօ	1119
Ալէքթ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	372[illegible]	Միքատօ	3557	Սիբրիա	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1[illegible]57	Սիլվիօ	119
Աթիսոքօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէր	[illegible]95	Մոնդէպէլլօ		Սցէպս	1203
Պասանօ	1822	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Մուրիլլօ	3119	Տասսօ	1323
Պորտոֆինօ	1264	Էկքօ	3464	Իտահօ	5[illegible]40	Նէրօ	1[illegible]33	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4[illegible]81	Էլտորատօ	1520	Ծիւնօ	1080	Օտիս	[illegible]100	Թոքիօ	33[illegible]7
Գէյրօ	1371	Էցաքօ	84	Քլէսօ	[illegible]53	Էնթացիօ	[illegible]036	Թոլէտօ	1470
Գալիբսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոյրինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2[illegible]2
Գաբէօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քոմօ	17[illegible]0	Փալէրմօ	[illegible]637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլամինկօ	[illegible]349	Լէօ	1053	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանթօ	2272	Ռիալթօ	[illegible]329	[illegible]	239
Սօռէնթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1[illegible]43	Ռինալտօ	1553	Իէտօ	1350
Գոլորատօ	4235	Կիկանօ	1143	Լորէնցօ	3[illegible]91	Ռոլլօ	613	Ջէցա	1200
Գոնկօ	2905	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօճէս	1789	Թորօ	
Գորսօ	895	Կրսանօ	1695	Մարէնկօ	1[illegible]73	Ռոզացիս	136	Մայօն	

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են.

Միքասօ շոգենաւը, Նաւապետ Թօրբ։

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին.

Տասսօ շոգենաւը, դեկտ. 4ին։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ

Թիւ 22 24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—19

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES — ՌՕՍԻԱ — COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	1[illegible] 666 666	ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	154 666 666	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	400 728 000	»
1904 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	65 324 946	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան Վօյվօտա Ղալաթիա,

Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիզզատէ խան, Այըր Էֆէնտի ճառտէսի, Թիւ 26։

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 11 50—33

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբորդ եւ ապրանք փոխադրող շոգենաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ ԿԱՐԳԻ
Սէթի	Նայլօգրիս
Մինէս	Էմէյսիս
Ռաֆինս	Օզիրիս
Չէյպր	Մօէրիս
Նարպօն	Ֆայլէ
Նավարին	Ֆարօս
	Թէպս

Առաջին կարգի շոգենաւերը շատ հանգստաւէտ են, նաւուն մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար տեսչուհի ունին։

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ սահմանափակ թիւով ճամբորդներ կ'առնեն բայց տեսչուհի չունին։ սթէրլին

Կ. Պոլսէ Լիվրբուլ Ա. կարգի գին է [illegible]5

» » Բ. » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Ղալաթիոյ մաքսը հասնելու համար՝ իրենց հրահանգները տան շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները տանելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Պուզիրիս շոգենաւը Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի դեկտեմբեր 3ի երկուշաբթի օրը, Սելանիկ ու Մալթա հանդիպելով։

Մօէրիս շոգենաւը Լիվրբուլէն հոս պիտի հասնի ընդհանուր վաճառքով դէպ ի դեկտեմբեր 3ին, և դէպ ի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Պօթի պիտի ուղեւորի դեկտեմբեր 6ին։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ Ընկ.

Գործակալք

Ուիթոլ խան, Պանչէ գարու, Պոլիս

ՃԵՅՄ ՄՕՍ ԸՆԿ.

50—42 31 Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ։

Cie RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Դեկտեմբեր

Դշ. 28|11 Իզմիր, Պիրէօս, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բէյրութ ու Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւերուն հետ։

Դշ. 28|11 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Քերասունտա, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։

Դշ. 29|12 Սէվաստօպօլ ժամը 0ին։

Եշ. 30|13 Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս, Խրիմ, Ազով, Օտեսա-Նիքոլայէվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։

Եշ. 30|13 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա, իրիկուան ժամը 4ին։

Ուր. 1|14 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիօս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա, իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 2|15 Օտեսա, իրիկուան ժամը 4ին։

50—49

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԻՒ ՀԱՑ.

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Դկտ. 14ին, Սիրքասսի, Անատ. եզերքէն

Դկտ. 17ին, Անադօլի, Պաթումէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Դկտ. 14ին, Սիրքասսի, Մարսիլիա

Դկտ. 18ին, Անադօլի, Մուտանիա եւ Մարսիլիա։

Ճամբորդութիւնը Կ. Պոլսէն Բարիզ 6 օր կը տեւէ։

Ա. կարգ	Բարիզի համար	20[illegible]	ֆր	
»	» Մարսիլիոյ	»	160	»
Բ	» Բարիզի	»	150	»
»	» Մարսիլիոյ	»	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։

15 50—19 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (22)

ԼԻԱՆ-ՆԷՐՕՆ

ԱԴԱՄԱՆԴՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԱԴԱՄԱՆԴԻ ՀԵՏԱԶՕՏԻՉԸ

ԳԼՈՒԽ ՈՒԹԵՐՈՐԴ

ՍԷՐ ԵՒ ԳԱՂՏՆԻՔ

— Այո՛, կը սիրեմ ձեզ, մրմնջեց մելամաղձոտ Լէնոր ճնշուած ձայնով մը։ Բայց իմ ձեռքս քուկինին մէջ դնելէ առաջ, սիրելի բարեկամ, պէտք է որ ձեզի հետ խօսիմ... Այս իրիկուն ձեր գիշերային ժամադրութիւնը ընդունեցի սա պատճառաւ որ կ'ուզէի անպայմանապէս ականջներէ հեռու խօսիլ ձեզի հետ։ «Կանաչալեղ Տան» մէջ մինակ չեմ ըլլար երբեք. հայրս կամ Մարթին միշտ կը հետապնդեն զիս. տունիս մէջ կը քալեն... Երկար ատենէ ի վեր տեղեակ էի այն զգացումներուն զորս կը տածէք ինծի նկատմամբ և ջերմ փափաք մը ունէի տեսակցելու ձեզի հետ։ Վերջապէս հասաւ այդ ժամը և կրնամ սիրտս բանալ ձեր առջեւ։

Այս միջոցին երկարաձիգ ու ողբագին ձայն մը բարձրացաւ հին աշտարակին աւերակներէն։

Լէնոր սկսաւ դողալ և Ռօմէնի քով կծկուեցաւ վախէն։

— Կը լսէ՞ք, շշնջեց նորատի աղջիկը Ռօմէնի ականջին ի վար։

— Այո՛, բու մըն է որ իր ողբագին ձայնով կ'երգէ գիշերային մթութեան մէջ։

— Թերեւս, ըսաւ Լէնոր խորհրդաւոր շեշտով մը։

Ու ջղագրգիռ վիճակի մը մատնուած, Ռօմէնը քաշեց տարաւ փոքր սրահակի մը մէջ, որ կը յանգէր ծառուղիի կլորակայրի մը։ Բարէ հին նստարան մը կար հոն, կէս մը ծածկուած բաղեղով։

— Նստինք հոս, ըսաւ Լէնոր։ Ոչ մէկ մարդ կրնայ թափանցել այստեղ, առանց մեր աչքէն վրիպելու։

— Ինչ խորհրդաւոր շեշտ կը գործածես, սիրելիս, առարկեց Ռօմէն։

— Որովհետեւ իմ ամբողջ կեանքս արտակարգ գաղտնիք մըն է որ կը ճնշէ վրաս և վախ կը պատճառէ։ Սիրելի բարեկամ, եթէ գիտնայի՞ք թէ ո՛րքան տառապած եմ ձեզ ճանչնալէ առաջ... Ձեր բարեկամութիւնը իմ խեղճուկրակ կեանքիս մէջ եղած է ուրախութեան առաջին շողը։

— Օ՜հ, Լէնոր, խօսեցէ՛ք, ձեր առաջին վիշտը պատմեցէք, որպէս զի սփոփեմ ձեզ ու վշտակից ըլլամ։

Լէնոր երկչոտ նայուածքներ ձգեց չորս կողմը, հարիւրամեայ կնձնիներու ստուերները պրպտելով, որոնց թաւ կանաչութիւնը լուսնի շողերուն տակ կը փայլէր։

— Ռօմէն, արդէն իսկ ձեզի ըսած եմ թէ խոր գաղտնիք մը կը պարուրէ իմ անցեալս ու ներկաս, և ես չեմ կրնար թափանցել այդ գաղտնիքը։ Ինծի այնպէս կը թուի որ, իմ մանկութեանս օրերուն, հիմակուանէն տարբեր դէմքեր կը շրջապատէին զիս։ Երազի պէս կը յիշեմ մանկամարդ և գեղանի կին մը որ իմ վրաս կը հսկէր, իր քով ունենալով բարձրահասակ ու աղուոր մարդ մը, որ նոյնպէս կը գգուէր և համբոյրներով կը ծածկէր զիս...

Լէնոր, հրատաչոր աչքերով և խոշորցած բիբերով, տեսակ մը մտացնորումի մատնուած էր։

—Այո՛, այո՛, երկուքն ալ աչքիս առջեւ կուգան։ Ա՜հ, ինչպէս կը սեղմէին զիս իրենց սրտին վրայ։ Յետոյ, օրին մէկը, բարձրահասակ ու աղուոր մարդը, առանձին մնացած, կ'արտասուէ։ Սեւ զգեստ կը կրէ. ինծի ալ սուգի զգեստներ կը հագցնեն։ Այն ատեն զիս աւելի ուժգին կը սեղմէ իր կրծքին թեւերուն մէջ, ու հեծկլտալով կ'աղաղակէ. «Մնա՛ս բարով, մնա՛ս բարով։»

Լէնոր կանգ առաւ շնչասպառ։

— Աւելի աւելի բան չեմ գիտեր։ Իմ ըմբոստ յիշողութիւնս չուզեր ուրիշ խորհուրդներ պարզել... Բայց ինչ որ սոսկալի է, սիրելի Ռօմէնս, մարքիզ տը Վիլմօրի այն անձը չէ զոր մանկութեանս օրերուն տեսած եմ, օրօրոցիս վրայ հակած ժպտագին. մարքիզը չէ այն անձը՝ որ զիս գրկած է արտասուագին, հրաժեշտի վերջին ողջոյնը տալով ինծի։ Ահա ինչո՛ւ համար կը վախնամ և կը յիշեմ այդ ամէնը։

— Սակայն ձեր հայրը կը սիրէ ձեզ, սիրելի Լէնորս։

Նորատի աղջիկը տխուր ժպիտ մը ունեցաւ և իր խոհուն ու գեղեցիկ գլուխը ցնցելով, ըսաւ.

— Ապահովաբար չեմ կրնար գանգատիլ հօրմէս, քանի որ աշխարհիկ աղջկան մը փափաքներուն գոհացում տալու ամէն ինչ ընծայած է առատօրէն։ Բայց հայրական սիրոյ թռիչը կը պակսի։ Ամէն անգամ որ սենեակս կը քաշուիմ, անպատճառ գիշեր բարի կը մաղթեմ, ճակատս իրեն ներկայացնելով։ Այդ համբոյրը նեղութիւն կը պատճառէ ինծի, որովհետեւ հօրս շրթունքները ցուրտ հպում մը կ'ունենան մորթիս հետ։

— Սիրելիս, ձեր վառ երեւակայութեան արդիւնքն է ատիկա, ըսաւ Ռօմէն, փորձելով հանդարտեցնել Լէնորը։

— Ո՛չ, բարեկամս, բուն իսկ ճշմարտութիւնն է. հայրս ո՛չ միայն չի սիրեր զիս, այլեւ սոսկում կը պատճառէ ինծի։ Աղջկան մը դորովը չեմ զգար հօրս նկատմամբ։ Ընդհակառակը՝ ան սոսկալի վախ մը կ'ազդէ ինծի. իր ամբողջ էութիւնը և կեանքը խորհրդաւոր են. կարծես թէ մեծ գաղտնիք մը կը ծածկէ, և այդ գաղտնիքն է որ չեմ կրնար թափանցել, և որ կ'ահաբեկէ զիս։ Օ՜հ, Ռօմէնս, կրնայ ըլլալ որ այդ գաղտնիքը յանկարծ լուսաբանուի, և արհաւալի տրամ մը երեւան ելլէ...

— Տղայութիւն չըներ, գոչեց ադամանդներու հետազօտիչը։

— Թերեւս իմ պատճառաւս խառնուիք ամօթալի տրամի մը, յարեց Լէնոր, հետզհետէ գրգռուած։ Թերեւս ձեր կեանքին մէջ չարաբաստիկ բան մը ըլլամ, և իմ պատճառաւս դժբախտութիւնը մտնէ ձեր տունէն ներս...

— Լռէ՛, լռէ՛, սիրելիս, ընդմիջեց Ռօմէն։ Այդպիսի լուսանքներ մի ըներ։ Սէր և ուրախութիւն պիտի բերես իմ հին բնակարանիս մէջ, որ քու թարմ երիտասարդութեանդ շնորհիւ պիտի վերակենդանանայ։

Երկրորդ անգամ ըլլալով, բուին մելամաղձիկ երգը լսուեցաւ Գայլերու Բառուլին մէջ։ Լէնոր, աւելի քան երբեք յուզուած, Ռօմէնի քով սեղմուեցաւ, որ խանդաղատանօք իր սրտին վրայ սեղմեց նորատի աղջիկը։

—Հիմա որ պատմեցիք ձեր սրտին վրայ ճնշող մեծ գաղտնիքը, սիրելիս, դարձեա՞լ պիտի մերժէք իմ կինս ըլլալ։

—Հակառակ այդ մռայլ գաղտնիքին, որուն նախազգացումն ունիմ, միշտ կը պնդէ՞ք ձեր առաջարկին վրայ։

—Սիրելիս, նշանածս, կը տարակուսի՞ք այդ մասին։

—Այո՛, ձեր նշանածը, որ հպարտութիւն կը զգայ իր ձեռքը ձերինին մէջ դնելու, և այս իրիկուն հանդիսաւորապէս կը խոստանայ ձեզ երջանկացնելու, ի՛նչ որ ալ պատահի։

Ու Լէնոր, ծանրախոհ երեւոյթ մը առած, ձեռքերը տարածեց և բոլորովին այլայլած ձայնով մը սա արտակարգ երդումն ըրաւ.

— Կ'երդնում որ նեղութիւն կամ վիշտ չպատճառելու համար Ռօմէն տը Սէրիսոլի, յօժարակամ պիտի պայքարիմ ամէն անոնց դէմ, որոնք արգելք պիտի ըլլան անոր երջանկութեան։

— Սիրեցեալ պաշտելիս, մրմնջեց Ռօմէն, նորատի աղջիկը գրկելով մէջքէն։

(Շարունակելի)